

Gmina Tyczyn

Nr 12 (606)

22.12.2019 – 25.01.2020 r.

Cena 1,50 zł

GŁOS TYCZYNA

PISMO SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Borek Stary

Hermanowa

Kielnarowa

Tyczyn

*Na zbliżające się Święta składamy
Mieszkańcom gminy Tyczyn
życzenia przeżywania Bożego Narodzenia
w zdrowiu, radości i ciepłej rodzinnej atmosferze.
Niech nie opuszcza Was pomyślność i spełnią się
najsłabsze marzenia, a nadchodzący Nowy Rok
przyniesie wiele łask Bożych.*

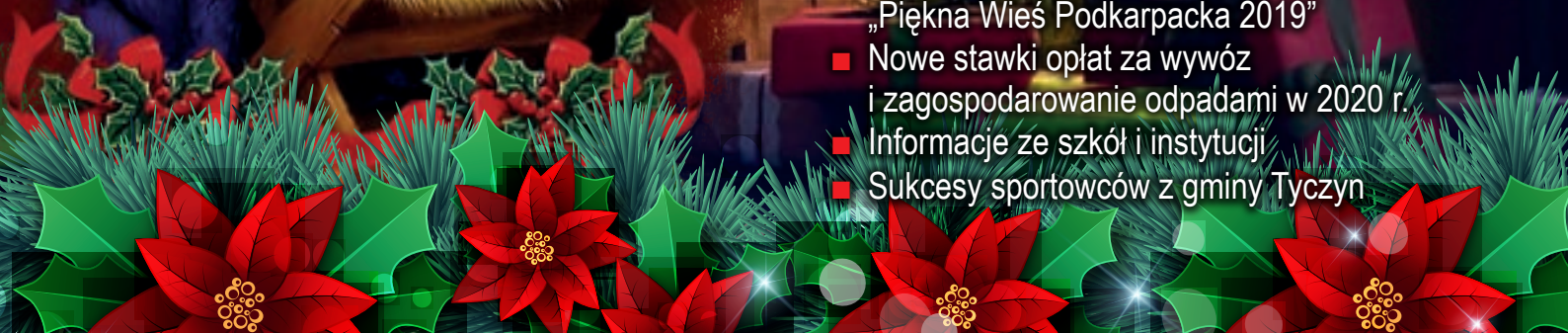
Burmistrz Tyczyzna
Janusz Skótnicki

Przewodniczący Rady Miejskiej w Tyczynie
Ryszard Fornal

W numerze:

- Informacje z Urzędu Miejskiego
- Relacja ze Święta Patronalnego Gminy Tyczyn
- I miejsce Hermanowej w konkursie „Piękna Wieś Podkarpacka 2019”
- Nowe stawki opłat za wywóz i zagospodarowanie odpadami w 2020 r.
- Informacje ze szkół i instytucji
- Sukcesy sportowców z gminy Tyczyn

Święto Patronalne Gminy Tyczyn

Medale „Za długoletnie pożycie małżeńskie” nadane przez prezydenta RP Andrzeja Dudę, które wręczono podczas uroczystości

Wśród jubilatów przedstawiciele władz samorządowych oraz kierownictwo USC w Tyczynie

Od lewej: przewodniczący RM w Tyczynie Ryszard Fornal, radny wsi Hermanowa Eugeniusz Malak po dekoracji „Złotym Krzyżem Zasługi”, dyrektor generalny PUW Marcin Zaborniak, z-ca kierownika USC Anna Fil, burmistrz Tyczyna Janusz Skotnicki

Przedstawiciele władz samorządowych gminy Tyczyn z Barbarą Trzyna i Alicją Kalandyk - paniami, którym przyznano nagrody Burmistrza Tyczyna

Oprawa artystyczna w wykonaniu zespołów: Tyczyniacy, wraz z Kapelą Wójta Tycznera, oraz Młodzi Tyczyniacy

RADA MIEJSKA UCHWALIŁA

22 listopada br. odbyła się XVI sesja VIII kadencji Rady Miejskiej w Tyczynie.

Radni podjęli uchwały w sprawach:

- **Przyjęcie rocznego Programu współpracy gminy Tyczyn z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2020 r.** Program zawiera: cel główny i cele szczegółowe, zasady współpracy, zakres przedmiotowy, formy współpracy, priorytetowe zadania publiczne, okres realizacji, wysokość środków planowanych na jego realizację, sposób oceny realizacji programu, informację o sposobie jego tworzenia oraz o przebiegu konsultacji, tryb powoływania i zasady działania komisji konkursowych do opiniowania ofert w otwartych konkursach ofert.
- **Zaciągnięcia zobowiązania na realizację projektu pn. „Zakup pojazdu specjalnego ochrony przeciwpożarowej dla jednostki OSP Tyczyn”,** dofinansowanego w ramach osi priorytetowej IV. Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego, działania 4.1 Zapobieganie i zwalczanie zagrożeń Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020. 15 kwietnia br. złożono w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego wniosek o dofinansowanie ww. projektu. W ramach zadania przewiduje się zakup dla OSP Tyczyn lekkiego pojazdu ratowniczo-gaśniczego wyposażonego w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof. Całkowita wartość projektu: 247 150 zł, w tym dofinansowanie: 185 362,50 zł oraz wkład własny: 61 787,50 zł (w tym środki Gminy Tyczyn: 31 787,50 zł oraz środki jednostki OSP w Tyczynie: 30 tys. zł). Wniosek został pozytywnie zweryfikowany pod względem formalnym oraz merytorycznym i został wybrany do dofinansowania. Kolejnym etapem jest podpisanie umowy o dofinansowanie. Dokumentem niezbędnym przy podpisaniu umowy jest *Oświadczenie dotyczące zabezpieczenia środków finansowych na realizację inwestycji.*
- **Wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki takiej opłaty na terenie Gminy Tyczyn.** Zgodnie z art. 6r ust. 2 z dnia 13.09.1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U.2019.2010) koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi gmina pokrywa z opłat, które na rzecz gminy obowiązani są ponosić właściciele nieruchomości zamieszkałych przez mieszkańców. Wydatki zaplanowane w 2020 r. na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami wynoszą łącznie 2 458 560 zł. W wyniku przeprowadzonej analizy finansowej ustalono, że opłaty pobierane od właścicieli nieruchomości na poziomie obecnych stawek nie będą pokrywać kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w gminie Tyczyn w 2020 r. Ma to związek ze wzrostem kosztów spowodowanych wyższą ceną za usługi firmy wywozowej, wyłonionej w drodze przetargu. Ofer-

tę złożyła tylko jedna firma na kwotę: 2 298 942 zł. Suma należności z deklaracji, jaka wpłynęłaby w 2020 r. przy obecnych stawkach, tj. 10 zł i 20 zł, wyniosłaby 1 256 160 zł. Przewidywany w 2020 r. deficyt środków w wys. 1 202 400 zł powoduje konieczność podwyższenia stawek opłat za gospodarowanie odpadami, tak aby system się zbilansował.

W związku z powyższym w 2020 r. obowiązywać będą następujące stawki opłat:

- ▶ **20 zł za odpady zbierane selektywnie od osoby na miesiąc,**
- ▶ **40 zł za odpady, które nie są zbierane w sposób selektywny od osoby na miesiąc.**

Zmiana stawek opłat nie będzie powodowała konieczności składania nowej deklaracji przez właściciela nieruchomości.

- **Zmiany uchwały Nr XIV.99.19 RM w Tyczynie z dnia 20.09.2019 r. w sprawie zaciągnięcia zobowiązania na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych podchodzących od właścicieli nieruchomości zamieszkałych z terenu gminy Tyczyn.** W wyniku ogłoszenia przetargu na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych segregowanych i zmieszanych z nieruchomości zamieszkałych z terenu gminy Tyczyn została złożona jedna oferta, której cena brutto wyniosła: 2 298 942 zł. Oferowana cena przewyższa zabezpieczoną kwotę w przyjętej Uchwale Nr XIV.99.19 RM w Tyczynie z dnia 20.09.2019 r. W celu zabezpieczenia środków na usługę odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych w 2020 r. konieczne było przyjęcie ww. uchwały.

- **Zaciągnięcia zobowiązania na wynajem iluminacji świątecznych.** Z uwagi na zbliżający się okres świąteczno-noworoczny istnieje konieczność wynajmu iluminacji świątecznych nasłupowych płaskich w ilości 47 szt. oraz iluminacji świątecznej elewacyjnej. W oparciu o kwotę 17 500 zł zostanie zrealizowana umowa z firmą specjalizującą się w produkcji ozdób świetlnych, która zostanie wybrana w ramach zapytania ofertowego.

- **Podwyższenia kapitału zakładowego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej „Eko-Strug” sp. z o.o. z siedzibą w Tyczynie.** Zwiększa się udziały w spółce PGK „Eko-Strug” o 200 000 zł z przeznaczeniem na wymianę złożeń filtrujących w czterech istniejących filtrach TFB 75 na stacji uzdatniania wody w Tyczynie.

- **Zmiany uchwały budżetowej gminy Tyczyn na 2019 r.**

Tekst: Joanna Włoch-Dłurzej

Pani Barbarze Kaplicie oraz Jej Córkom

wyrazy głębokiego współczucia

z powodu śmierci Męża i Taty

śp. **STANISŁAWA KAPLITY**

składają: **przewodniczący Jan Napora wraz z Zarządem Mieszkańców Miasta Tyczyna**

Zmiana opłat za wywóz odpadów w 2020 r.

W przyszłym roku czeka nas kolejna bardzo duża podwyżka opłat za wywóz odpadów. Wynika ona bezpośrednio z rozstrzygnięcia przetargu na odbiór i zagospodarowanie odpadów. Ofertę złożyła jedna firma na kwotę 2 298 942 zł. W 2018 r. były złożone dwie oferty, a najniższa wyniosła 1 298 456 zł. Dodatkowo założone w budżecie w 2019 r. wpływy z opłat od mieszkańców pokrywają wydatki tylko w 85%.

Zgodnie z przepisami prawa gmina nie może nie zorganizować przetargu, a zaoferowanych w przetargu cen nie można negocjować. Jednocześnie zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach system odpadowy ma być samofinansującym się, czyli pieniądze wpłacane przez mieszkańców mają w całości pokryć koszty jego funkcjonowania. Gmina nie może na nim zarabiać ani też do niego dokładać, nie może też pieniędzy pobranych z opłat przeznaczać na inne cele niezwiązane z gospodarką odpadami. W związku z powyższym w celu zapewnienia środków na prawidłowe funkcjonowanie systemu odpadowego konieczne jest pobieranie takiej opłaty od mieszkańców, aby wystarczyła ona na realizację całości zadania, którym została obciążona gmina.

Na tak drastyczny wzrost cen za usługi odbioru i zagospodarowania odpadów złożyło się wiele czynników. Jednym z nich jest wzrost cen za zagospodarowanie odpadów w instalacjach. **Odpady niesegregowane** (zmieszane) przewożone są obecnie do Instalacji Termicznego Przekształcania z Odzyskiem Energii w Rzeszowie (spalarni), która obecnie przyjmuje odpady za 302 zł od tony. 6 września br. weszły w życie nowe przepisy. Odpady do spalarni nie muszą być już przyjmowane tylko z wyznaczonych w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami regionów, ale mogą być przywożone z całej Polski. W związku z tym PGE Energia Ciepła SA ogłosiło konkurs, w którym będzie wybierać kontrahentów oferujących najkorzystniejszą cenę za przywiezione odpady w 2020 r. Już wiadomo, że w pierwszym etapie konkursu oferowane ceny wynosiły ponad 720 zł, to oznacza wzrost cen o 140%.

Nie lepiej dzieje się na rynku surowców wtórnych, gdzie obecnie **odpady segregowane** przyjmowane są do sortowni za ok. 500 zł za tonę. Od kiedy Chiny wstrzymały przyjmowanie tworzyw sztucznych i makułatury, brakuje odbiorców tych surowców wtórnych na rynku krajowym. Dodatkowo od kilku lat sukcesywnie rośnie opłata za korzystanie ze środowiska - w roku 2017 wynosiła ona 74,26 zł, w roku 2018 - 140 zł, w kolejnych latach 170 zł i 240 zł za tonę odpadów.

Zaostrzenie przepisów w zakresie zbierania i przetwarzania odpadów dla firm odbierających odpady, tj. wymóg całodobowego monitoringu miejsc magazynowania odpadów, zabezpieczenie roszczeń na wypadek

konieczności pokrycia kosztów wykonania zastępczego decyzji nakazującej usunięcie odpadów, skrócenie czasu magazynowania odpadów do jednego roku, jak również wzrost ceny energii oraz rosnąca płaca minimalna też nie są bez wpływu na wzrost cen za odpady.

Zmiany przepisów, które weszły w życie w 2012 r., i konieczność wyboru wyłącznie przez gminę przedsiębiorcy odbierającego odpady doprowadziły do wyeliminowania konkurencji między podmiotami zajmującymi się gospodarowaniem odpadami. Z roku na rok maleje liczba firm, które biorą udział w przetargach. Widać to na przykładzie naszej gminy oraz gmin sąsiadujących, gdzie do przetargu w 2019 r. stawał tylko jeden wykonawca.

W wyniku podanych powyżej faktów, Rada Miejska w Tyczynie 22.11 br. podjęła uchwałę w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za zagospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki takiej opłaty na terenie Gminy Tyczyn. **Nowe stawki opłat za gospodarowanie odpadami obowiązujące od 1.01.2020 r. są następujące:**

► **20 zł miesięcznie od jednego mieszkańca** za gospodarowanie odpadami komunalnymi zbieranymi i odbieranymi w sposób **selektywny**,

► **40 zł miesięcznie od jednego mieszkańca** za gospodarowanie odpadami komunalnymi zbieranymi i odbieranymi w sposób **nieselektywny**.

Zgodnie z treścią ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, **do każdego właściciela nieruchomości zostanie wysłane zawiadomienie o wysokości opłaty** za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyliczonej jako iloczyn nowej stawki opłaty i danych podanych w deklaracji. Zawiadomienia zostaną doręczone przed pierwszym terminem płatności, tj. do 15.03.2020 r.

Nowe stawki opłat nie powodują konieczności składania nowej deklaracji. Nowe deklaracje należy złożyć do urzędu miejskiego w przypadku np. zmiany ilości osób zamieszkujących daną nieruchomość (np. urodzenie dziecka, zgon), zmiany sposobu zbierania odpadów (segregowane/nieselegowane) lub zmiany innych danych mających wpływ na prawidłowość deklaracji.

Tekst: **Barbara Popowicz** – inspektor UM w Tyczynie

**Pani Barbarze Kaplicie
oraz Jej Najbliższym**

wyrazy najgłębszego współczucia
oraz szczerze kondolencje
z powodu śmierci męża

STANISŁAWA

składają: **dyrektor oraz czynni
i emerytowani nauczyciele i pracownicy
Zespołu Szkół w Tyczynie**

Pani Sabinie Kaplicie

wyrazy głębokiego współczucia
oraz wsparcia i otuchy

z powodu śmierci

TATY

składają: **dyrektor, nauczyciele
oraz pracownicy Zespołu Szkół w Tyczynie**

Innowacyjne planowanie przestrzenne na terenie ROF

28 października br. w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego została podpisana umowa na realizację projektu pn. **„Zintegrowany i uspołeczniiony model planowania przestrzennego poprzez opracowanie Strategii Przestrzennej Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego”** realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Liderem projektu jest Województwo Podkarpackie, a partnerami - Stowarzyszenie Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego oraz Gminy ROF, w tym Gmina Tyczyn.

Głównym celem projektu jest opracowanie i przetestowanie innowacyjnego modelu współpracy w za-

kresie planowania przestrzennego w ramach obszaru funkcjonalnego. Realizacja projektu zakłada opracowanie i przyjęcie Strategii Przestrzennej ROF, wdrożenie modelu współpracy pomiędzy gminami zrzeszonymi w ramach Stowarzyszenia ROF oraz mieszkańcami obszaru ROF w taki sposób, aby zapewnić im aktywny udział w procesie planowania przestrzennego oraz poprawie dostępu do usług publicznych. Całkowita wartość projektu: 5 387 024 zł, w tym dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej: 5 079 424,93 zł oraz z budżetu państwa: 307 599,07 zł.

Rozpoczynamy projekt rewitalizacyjny

29 listopada br. w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego podpisano umowę na realizację projektu pn. **„Kompleksowa rewitalizacja na terenie ROF”**, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020, oś priorytetowa VI. *Spójność przestrzenna i społeczna*, działanie 6.5 *Rewitalizacja przestrzeni regionalnej – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne*. Liderem projektu jest Stowarzyszenie Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego, a partnerami Gminy ROF, w tym Gmina Tyczyn.

W ramach projektu na terenie naszej gminy przeprowadzona zostanie **rewitalizacja parku w Tyczynie**. Zakres prac obejmuje m.in.: uporządkowanie terenu i zieleni, wykonanie nowych nasadzeń, budowę i przebudowę oświetlenia wzdłuż ciągów komuni-

kacyjnych, utworzenie historycznej i przyrodniczej ścieżki edukacyjnej i boiska sportowego wielofunkcyjnego, przywrócenie ogrodu różanego, utworzenie przestrzennej makiety ogrodu, uporządkowanie alejek spacerowych, budowę i wymianę elementów małej architektury (m.in. altana, ławki parkowe, kosze na śmieci, stojaki rowerowe), remont fontanny, renowację historycznego muru, bramy wjazdowej i muru ogrodzeniowego oraz furtek wejściowych.

Całkowita wartość projektu dla Gminy Tyczyn: 4 640 150 zł, w tym dofinansowanie: 3 319 675,56 zł. Zadanie realizowane jest w trybie „zaprojektuj i wybuduj”. Podpisano już umowę z wykonawcą, obecnie trwają prace projektowe. Ostateczny termin zakończenia zadania zaplanowano na **30.04.2021 r.**

Wizualizacja - widok na fontannę i fragment ogrodu typu włoskiego

Wizualizacja - widok z góry na fragment ogrodu typu włoskiego

Nowy samochód dla OSP

Gmina Tyczyn uzyskała dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020, oś priorytetowa IV. *Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego*, działanie 4.1 *Zapobieganie i zwalczanie zagrożeń*, na zadanie pn. **„Zakup pojazdu specjalnego ochrony przeciwpożarowej dla jednostki OSP Tyczyn”**.

W ramach projektu przewiduje się zakup dla OSP Tyczyn lekkiego pojazdu ratowniczo-gaśniczego wy-

posażonego w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof. Całkowita wartość projektu wynosi: 247 150 zł, w tym dofinansowanie: 185 362,50 zł oraz wkład własny: 61 787,50 zł (w tym środki Gminy Tyczyn: 31 787,50 zł oraz środki OSP w Tyczynie: 30 tys. zł). Zakończenie realizacji zadania zaplanowano na listopad 2020 r.

teksty: **Edyta Ciura-Szetela**

OGŁOSZENIE

Na podstawie art.38, art.40 ustawy z dnia 21.08.1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jedn. Dz.U. z 2018 poz.121) oraz na podstawie § 13 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14.09.2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz.U. z 2014 r. poz.1490).

Burmistrz Tyczyna ogłasza

Przetarg ustny nieograniczony

Na wynajem lokalu położonego w Tyczynie ul. Rynek 3 stanowiącego własność Gminy Tyczyn, który odbędzie się w dniu **27.01.2020 r. o godz. 9.00** w budynku Urzędu Miejskiego w Tyczynie – sala posiedzeń.

Lp.	Jednostka ewidencyjna (gmina)	Obręb (wieś)	Nr działki	Nr księgi wieczystej	Powierzchnia lokalu	Opis lokalu	Wysokość czynszu m-cznie zł	Wadium zł	Minimalne postąpienie zł
1.	Tyczyn	Tyczyn	1711	RZ2Z/20508/0	17,60 m ²	1 pomieszczenie na parterze (brak toalety)	500,00 brutto wraz z c.o.	500,00	50,00

Wylicytowana w przetargu kwota miesięcznego czynszu nie obejmuje kosztów poboru energii elektrycznej, dostawy wody, wywozu śmieci oraz innych opłat związanych z działalnością gospodarczą.

W przetargu mogą brać udział podmioty, które wpłacą wadium w wysokości 500 zł na konto Gminy Tyczyn w Banku Spółdzielczym w Tyczynie nr: 70 9164 0008 2001 0000 0286 0004 lub w kasie Urzędu Miejskiego w Tyczynie do dnia **21.01.2020 r.**

Wadium wpłacone przez uczestnika przetargu, który wygrał przetarg, zalicza się na poczet czynszu należnego za pierwszy miesiąc wynajmu. Pozostałym uczestnikom przetargu wadium zwraca się nie później niż przed upływem 3 dni od dnia odwołania lub zamknięcia przetargu. Wadium nie podlega zwrotowi w razie uchylania się uczestnika, który wygra przetarg od zawarcia umowy najmu.

Warunkiem przystąpienia do przetargu jest okazanie dowodu wpłaty wadium, dowodu tożsamości oraz dokumentów upoważniających do reprezentowania podmiotu w postępowaniu przetargowym.

Wszelkich informacji na temat lokalu oraz przetargu można uzyskać w Urzędzie Miejskim w Tyczynie pok. 26 (I piętro), tel. (17) 23-04-926.

Burmistrz Tyczyna zastrzega sobie prawo do odwołania przetargu bez podania przyczyny (z ważnych powodów).

Najlepsze życzenia na 100. urodziny!

We wtorek 10.12 br. najlepsze życzenia dla pani **Eugonii Kapłon** z okazji setnych urodzin złożyli burmistrz Tyczyna **Janusz Skotnicki**, przewodniczący Rady Miejskiej w Tyczynie **Ryszard Fornal** oraz zastępca kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Tyczynie **Anna Fil**.

Życząc kolejnych, przeżytych w zdrowiu lat, pogody ducha oraz wszelkiej pomyślności, goście wręczyli szanownej Jubilatce pamiątkowy dyplom, bukiet kwiatów oraz symboliczny upominek. Podczas spotkania nie zabrakło tortu i świeczek, które pani Eugenia zdmuchnęła za pierwszym razem.

Jubilatka urodziła się w Białej, ale od wielu lat mieszka w Tyczynie i, jak sama mówi, jest to miejsce, którego nie zamieniłaby na żadne inne. Tu ma swój dom, a obok małą działkę, którą wciąż uprawia. Pani Eugenia bardzo dba o swoje zdrowie, lubi ruch i rozmowy. Nigdy nie czuje się samotna, bo odczuwa przychylność rodziny, przyjaciół i znajomych.

Jubilatka bardzo ucieszyła się z wizyty, życzeń i kwiatów. Tyczyniankę czekają jeszcze kolejne odwiedziny, bo w tak ważnym dla niej dniu z życzeniami zapowiedziało się jeszcze wiele osób, a ona - dzięki pomocy siostrzenicy - jest przygotowana.

Tekst: **Anna Fil** - USC w Tyczynie

Jubilatka Eugenia Kapłon w towarzystwie burmistrza Tyczyna, przewodniczącego Rady Miejskiej i zastępcy kierownika USC

Wszystkim swoim Klientom i Partnerom życzymy,
Świąt Bożego Narodzenia wypełnionych radością
i miłością, niosących spokój i odpoczynek.
Nowego 2020 Roku spełniającego wszelkie marzenia,
pełnego optymizmu, wiary, szczęścia i powodzenia.

W imieniu Pracowników i własnym
- **Zbigniew Możdżeń** - prezes Zarządu
Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej
„Eko-strug” Sp. z o.o. w Tyczynie

BANK SPÓŁDZIELCZY W TYCZYŃNIE

Serdeczne życzenia, aby Święta Bożego
Narodzenia upłynęły w miłej atmosferze,
zdrowiu i pokoju, a Nowy Rok przyniósł wiele
sukcesów w życiu prywatnym i zawodowym

*Zarząd i pracownicy Banku Spółdzielczego
w Tyczynie.*

Fotografia Jana Pawła II pochodzi z okładki książki T. Szulca pt. *Jan Paweł II. Papież nieśmiertelny*

Św. Janie Pawle – my wciąż pamiętamy

22 października br., we wspomnienie **św. Jana Pawła II**, w rzeszowskiej katedrze rozpoczęła się peregrynacja relikwii św. Jana Pawła II po parafiach, gdzie znajdują się oddziały Akcji Katolickiej. Peregrynacja jest częścią przygotowań do setnej rocznicy urodzin Jana Pawła II, które przypadają 18.05.2020 r. W ciągu siedmiu miesięcy relikwie odwiedzą 110 parafii. Zgodnie z harmonogramem relikwie św. Jana Pawła II odwiedziły naszą parafię kilka dni temu. Modlitewne spotkanie było dla wielu z nas czasem wyjątkowym, czasem refleksji i modlitwy, które mogliśmy przedstawić naszemu świętemu, a za Jego pośrednictwem samemu Panu Bogu.

Ciekawostki o Janie Pawle II

- ♦ W momencie wyboru miał zaledwie 58 lat, był najmłodszym papieżem w historii Kościoła.
- ♦ To On zapoczątkował tradycję Światowych Dni Młodzieży.
- ♦ Był solą w oku ustrojów totalitarnych. 13 maja 1981 r., na Placu św. Piotra w Rzymie, turecki zamachowiec dwukrotnie strzelił do papieża z pistoletu. Świadcami tego zamachu były miliony wiernych. Operacja ratująca życie trwała wiele godzin. Po powrocie do zdrowia papież odwiedził zamachowca w więzieniu – wybaczył mu i poświęcił modlitwę. Prawdopodobnie zamach ten był jedną z przepowiedni fatimskich.
- ♦ Z początkiem lat 90. papież rozpoczyna ciężką walkę z chorobą Parkinsona.
- ♦ W roku 2009 papież Benedykt XVI podpisał dekret uznający heroiczną cnotę Jana Pawła II, było to równoznaczne z zamknięciem zasadniczej części jego procesu beatyfikacyjnego. Kanonizacja papieża-Polaka odbyła się w niedzielę Bożego Miłosierdzia, 27.04.2014 r. w Rzymie.

Cytaty Jana Pawła II

„13 maja 1981 r. jedna ręka trzymała pistolet, a inna prowadziła kulę... Odczułem ową niezwykłą macierzyńską troskę i opiekę, która okazała się mocniejsza od śmiertelności kuli”.

„Antysemityzm jest grzechem przeciwko Bogu i ludzkości”.
 „Bóg jest pierwszym źródłem radości i nadziei człowieka”.
 „Całym sobą płacisz za wolność – więc to wolnością nazywaj, że możesz, płacąc ciągle na nowo, siebie posiadać”.
 „Czego szukacie?...Pozwólcie, że jeszcze raz zapytam: czego szukacie? Albo lepiej – kogo szukacie?... Odpowiedź może być tylko jedna: szukacie Jezusa Chrystusa! Jezusa Chrystusa, który jednak wychodzi pierwszy na poszukiwanie was... Nie sądzicie nigdy, że w Jego oczach jesteście nieznajomymi, niczym puste liczby tworzące anonimowy tłum. Chrystus ceni każdego z was, każdego osobiście zna i gorąco kocha”.

To tylko niektóre pozycje książkowe, jakie o św. Janie Pawle II można wypożyczyć w tycznińskiej bibliotece publicznej. Więcej można zobaczyć na: www.tyczyn-biblioteka.pl w zakładce: *Katalog on-line*. Zapraszamy także do odwiedzin naszej biblioteki

Oprac. **AK**

Wszystkim swoim Klientom i Partnerom życzymy, wielu radosnych chwil przeżytych w przyjemnej atmosferze Świąt Bożego Narodzenia. Pragniemy serdecznie podziękować za zaufanie i współpracę w roku minionym, a w Nowym 2020 Roku życzymy szczęścia, zdrowia, sukcesów w pracy i życiu osobistym.

W imieniu Pracowników i własnym
- Zbigniew Możdżeń - prezes Zarządu
 Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej
 „Eko-strug” Sp. z o.o. w Tyczynie

Święto Patronalne Gminy Tyczyn

25 listopada swoje święto obchodzą wszystkie Katarzyny. To szczególny dzień dla tyczyńskiej parafii oraz mieszkańców naszej gminy. Święta Katarzyna bowiem jest patronką tyczyńskiego kościoła parafialnego, a od 1996 r. także patronką Gminy Tyczyn. Jak w tym roku celebrowaliśmy ten szczególny czas - informacja w tekście niżej.

Święto Patronalne rozpoczęło uroczyste spotkanie w sali widowiskowej domu kultury, w którym udział wzięły m.in.: władze samorządowe na czele z burmistrzem Tyczyna **Januszem Skotnickim** i przewodniczącym Rady Miejskiej w Tyczynie **Ryszardem Fornalem**, ks. proboszcz **Marian Czenczek**, dyrektor generalny Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego **Marcin Zaborniak**.

Święto Patronalne jest okazją do wręczenia medali i odznaczeń państwowych, które przyznawane są każdego roku naszym mieszkańcom: parom małżeńskim oraz mieszkańcom za ofiarną działalność publiczną. W tym dniu w Tyczynie „Złoty Krzyż Zasługi” wręczono **Eugeniuszowi Władysławowi Malakowi** z Hermanowej.

Dekoracja Eugeniusza Malaka „Złotym Krzyżem Zasługi”

Aktu dekoracji dokonali: Marcin Zaborniak oraz Janusz Skotnicki w obecności kierownik USC w Tyczynie **Barbary Grzebyk** oraz jej zastępcy **Anny Fil**. Dopelnieniem były kwiaty, życzenia oraz podziękowania złożone na ręce pana Eugeniusza za wieloletnią pracę społeczną na rzecz mieszkańców Hermanowej i Gminy Tyczyn.

„Krzyż Zasługi” nadawany jest osobom, które położyły zasługi dla państwa lub obywateli, spełniając czyny przekraczające zakres ich zwykłych obowiązków, a przynoszące znaczną korzyść państwu lub obywatelom, ofiarną działalność publiczną, ofiarne niesienie pomocy oraz działalność charytatywną. Dzieli się na trzy stopnie: I stopień Złoty Krzyż Zasługi, II stopień Srebrny Krzyż Zasługi, III stopień Brązowy Krzyż Zasługi.

Podczas Święta Patronalnego Jubilaci - pary obchodzące Złote Gody - odebrali medale „Za długoletnie pożycie małżeńskie” nadane im przez **prezydenta RP Andrzeja Dudę**. Medale w imieniu prezydenta wręczyli burmistrz Tyczyna oraz przewodniczący Rady Miejskiej w Tyczynie.

Oto lista osób, którym przyznane zostały medale: **Eleonora i Stanisław Budakowie**, **Maria i Józef Hadałowie**, **Józefa i Józef Łosikowie**, **Anna i Emil Maderowie**, **Stanisława i Stanisław Matułowice**, **Zyta i Eugeniusz Paśkowie**, **Krystyna i Bolesław Piątkowie**, **Zofia i Augustyn Wilkowie**, **Genowefa**

i Edward Zawilowie, **Bogumiła i Jerzy Zimni**, **Gabriela i Roman Szerugowie**, **Janina i Józef Tendelscy**, **Elżbieta Karandys-Busz i Jan Busz**.

W tym wyjątkowym dniu nie mogło zabraknąć bukiecików kwiatów, życzeń oraz pięknie udekorowanego tortu. W imieniu wszystkich obecnych życzenia zdrowia, wszelkiej pomyślności, pogody ducha oraz doczekania kolejnych jubileuszy złożył burmistrz Tyczyna. „Rocznica ślubu to szczególna okazja, aby się zatrzymać i spojrzeć wstecz na to, co udało się osiągnąć” – powiedział.

Barbara Grzebyk, kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Tyczynie, odczytała specjalnie na tę okazję przygotowany list. Oto krótki jego fragment: „Czcigodni Jubilaci, (...) jesteście tu po to, aby uzmysłowić sobie, że życie jest szansą, którą warto wykorzystać, obowiązkiem, który warto wypełnić, wysiłkiem, który warto podjąć i bogactwem, którym można się z innymi dzielić”.

Tradycją stało się, że podczas Święta Patronalnego Gminy Tyczyn wręczane zostają nagrody Burmistrza Tyczyna. W tym roku przyznano je paniom: **Alicji Kalandyk** - kierownikowi zespołu śpiewaczego „Tyczyniaczy” za wkład pracy włożony w prowadzenie zespołu - oraz **Barbarze Trzynie** za kultywowanie tradycji lokalnej oraz kierowanie zespołem „Borkowianie”. Przypomnijmy, że oba zespoły niedawno obchodziły jubileusze swojego istnienia: Tyczyniaczy - 50-lecie, Borkowianie - 10-lecie.

W tym dniu szczególnie uroczyste wybrzmiały słowa pieśni: „100 lat” oraz „Serdeczne życzenia”. Oprawę muzyczną Święta Patronalnego przygotowały zespoły działające przy tyczyńskim domu kultury: „Tyczyniaczy” z Kapelą „Wójta Tycznera” oraz „Młodzi Tyczyniaczy”. W części tej usłyszeliśmy m.in. wiązanekę pieśni ludowych w wykonaniu zespołu oraz solistów: **Małgorzaty Paśko i Władysława Młasia**. Na zakończenie spotkania życzenia Jubilatów przekazała także dyrektor M-GOK w Tyczynie **Zakia Cieślicka-Majka**.

Tekst: **Alicja Kustra**

List do jubilatów odczytuje kierownik USC w Tyczynie Barbara Grzebyk

Zdrowych, radosnych oraz pogodnych
Świąt Bożego Narodzenia
w gronie rodziny i przyjaciół,
a także wielu szczęśliwych chwil i pomyślności
w nadchodzącym Nowym Roku
Mieszkańcom Borku Starego

życzy **Stanisław Wojturski** - sołtys Borku Starego

The winner is...

I miejsce Hermanowej w konkursie „Piękna Wieś Podkarpacka 2019”

W lipcu 2019 r. Zarząd Województwa Podkarpackiego ogłosił konkurs pt. „Piękna Wieś Podkarpacka 2019”. „To już ósma edycja konkursu, który ma na celu ukazać piękno krajobrazu podkarpackich wsi i terenów wiejskich, promować aktywność mieszkańców i ich dbałość o swe Małe Ojczyzny. Chodzi o uwypuklenie idei wspólnego działania oraz dobrej współpracy w lokalnych społecznościach. Efektem są piękne wsie, stanowiące wizytówkę dla mieszkańców – mówił wicemarszałek Województwa Podkarpackiego **Piotr Pilch** o konkursie realizowanym w regionie w ramach „Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi na lata 2017-2020”.

Konkurs odbywał się w dwóch etapach. Pierwszym z nich było złożenie zgłoszenia przez gminę wraz z prezentacją multimedialną dotyczącą miejscowości. Na tej podstawie Komisja Konkursowa wybrała 10 wsi, w których przeprowadzona została wizja lokalna.

W Hermanowej wizytacja odbyła się 9.10 br. Komisji Konkursowej towarzyszyli: burmistrz Tyczyna **Janusz Skotnicki**, sołtys wsi **Genowefa Szawara** oraz pracownik UM w Tyczynie **Klaudia Skoczylas-Kopiec**. Zaprezentowano lokalną infrastrukturę: drogi, chodniki, przystanki i place zabaw oraz Studziankę, szkołę podstawową, kościół parafialny, ośrodek rehabilitacyjny w Czerwonkach i boisko sportowe LKS „Herman”. Na trasie podziwiano też liczne kapliczki dekorowane przez grupę modlitewną oraz zadbane obejścia domowe, które stanowiły jeden z kluczowych elementów oceny. Komisję Konkursową przyjęli również w swoich zakładach lokalni producenci: ArtForm, Ostoya, Skotnik Taras i Brodmir BBQ Bar. Na koniec zaprezentowana została remiza strażacka oraz dom ludowy, gdzie goście z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego mieli możliwość uczestniczyć w próbie Zespołu Śpiewaczego „Hermanowianie”, porozmawiać ze strażakami, przedstawicielami Caritas oraz grupy modlitewnej, a na zakończenie posilić się przysmakami przygotowanymi przez Koło Gospodyń Wiejskich.

6 grudnia br. w G2A Arena na uroczystym otwarciu XIII edycji Ekogali – Międzynarodowych Targów Produktów i Żywności Wysokiej Jakości odbyło się uroczyste

rozstrzygnięcie konkursu. Pierwsze miejsce i tytuł „**Najpiękniejszej Wsi Podkarpackiej 2019**” dla Hermanowej z rąk marszałka Województwa Podkarpackiego **Władysława Ortyła**, wicemarszałka Województwa Podkarpackiego **Piotra Pilcha** oraz prezesa Związku Stowarzyszeń „Podkarpacka Izba Rolnictwa Ekologicznego” **Piotra Puchalskiego** odebrali: **Janusz Skotnicki** – burmistrz Tyczyna oraz **Genowefa Szawara** – sołtys wsi Hermanowa. Na pozostałych miejscach uplasowały się: Handzówka (gm. Łańcut) – II miejsce oraz Huta Komorowska (gm. Majdan Królewski) – III miejsce. Nagrodą za zajęcie I miejsca jest sprzęt nagłaśniający i projektor multimedialny o wartości szacunkowej 8 000 zł.

Gratulujemy mieszkańcom Hermanowej i składamy serdeczne podziękowania wszystkim, którzy zaangażowali się w promocję Pięknej Wsi Podkarpackiej 2019.

Wspólne zdjęcie nagrodzonych w konkursie (wśród nich sołtys Genowefa Szawara i burmistrz Janusz Skotnicki) z marszałkiem województwa Władysławem Ortyłem, wicemarszałkiem Piotrem Pilchem oraz prezesem Związku Stowarzyszeń „Podkarpacka Izba Rolnictwa Ekologicznego” Piotrem Puchalskim

Tekst i zdj. pochodzą ze strony internetowej:
www.podkarpackie.pl

Burmistrz Tyczyna
Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury
im. Katarzyny Sobczyk w Tyczynie
Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Diecezji Rzeszowskiej
Parafia pw. Św. Trójcy i Św. Katarzyny w Tyczynie

zapraszają na
**XV Przegląd
Kolędowy**
„Pójdźmy wszyscy
do stajenki...”
19 stycznia 2020 (niedziela)

W programie:
godz. 16.00 – uroczysta Msza Św.
z udziałem chórów w Kościele
Parafialnym pw. Św. Trójcy
i Św. Katarzyny w Tyczynie
godz. 17.15 – koncert kolędowy
w Miejsko-Gminnym Ośrodku
Kultury im. Katarzyny Sobczyk
w Tyczynie

Sala widowiskowa M-GOK w Tyczynie

Wigilijny wieczór

Zabłysną lampki na choince
pierników woń rozniesie
spotka się część rodziny
druga rozsiana gdzieś po świecie

Przy stole puściej nie jak co roku
taka kolej rzeczy w bliskich kole
będzie opłatek i kolęd śpiew
przy suto zastawionym stole

Wspomnienie chwil – dziecięcych lat
przy jednej misce czy talerzu
i gwaru szum zebranych w kręgu
gdzie zrodził się Bóg – Człowiek

Radość, życzliwość serca ujmuje
rozkwiata wciąż na nowo
niech znikną waśnie i przykrości
Mała Dziecina przybywa w gości

Z najlepszymi życzeniami
Anna Kocór

M-GOK wyróżniony

Podczas gali w ramach 27. edycji Europejskich Dni Dziedzictwa „Polski Splot” 19.11 br. w Warszawie wręczone zostały wyróżnienia dla organizatorów najciekawszych wydarzeń promujących dziedzictwo kulturowe. W ramach tegorocznych obchodów EDD odbyło się ponad 1000 wydarzeń kulturalno-edukacyjnych w czterystu miejscowościach. Wśród laureatów znalazł się Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury im. K. Sobczyk w Tyczynie.

Uroczysta Gala odbyła się w Centrum Sztuki FORT Sokolnickiego w Warszawie. Podczas ceremonii podkreślono znaczenie zaangażowania i podziękowano za nie tym, którzy wykazali się inicjatywą i włączyli się w obchody tegorocznego święta. Najważniejszym punktem wieczoru było uhonorowanie organizatorów najciekawszych wydarzeń odbywających się w ramach 27. edycji Europejskich Dni Dziedzictwa. Wyróżnienia wręczał nagrodzonym dyrektor Narodowego Instytutu Dziedzictwa **Bartosz Skaldawski**. Uroczystej gali patronowało Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Składam serdeczne podziękowania współorganizatorom tegorocznych obchodów EDD w Tyczynie: Burmistrzowi Tyczyna **Januszowi Skotnickiemu**, Towarzystwu Miłośników Ziemi Tyczyńskiej, artystom muzykom: **Ryszardowi i Robertowi Cieślom**, **Agnieszce Hoszowkiej-Jabłońskiej**, artyście malarzowi **Janowi Pastule** oraz wszystkim pracownikom MGOK w Tyczynie. Dzięki Wam udało się stworzyć niepowtarzalne wydarzenia łączące tradycję, w postaci pieśni Moniuszkowskich, z malarstwem współczesnym, inspirowanym polskim dziedzictwem kulturowym.

Na zdjęciu przedstawiciele nagrodzonych instytucji z Podkarpacia (od lewej): WiMBP Rzeszowie – Oddział dla Dzieci i Młodzieży, M-GOK Tyczynie, Muzeum Etnograficznego w Rzeszowie, Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej, Muzeum Podkarpackiego w Krośnie – wraz z gospodarzami gali: dyrektorem i kierownikiem NID. Fot. Paweł Kobek (NID)

Tekst: **Zakia Cieślicka-Majka** – dyrektor M-GOK

Listopadowe spotkania patriotyczne

W Kielnarowej uroczystości patriotyczne odbyły się 14.11 br. w miejscowym Domu Ludowym. Program spotkania składał się z prezentacji multimedialnej pt. „Współtwórcy Niepodległości Polski”, którą przygotował **Zenon Fajger** z Rzeszowskiego oddziału IPN, oraz części artystycznej w wykonaniu zespołu śpiewaczego „Kielnarowanie” pod kierunkiem muzycznym **Zbigniewa Dudka**, uczniów ze Szkoły Podstawowej w Kielnarowej oraz uczennic szkoły muzycznej AV Music z Tyczyna. Wydarzeniu towarzyszyła wystawa prac plastycznych o tematyce patriotycznej wykonanych przez dzieci z kółka plastycznego działającego w DL w Kielnarowej.

Nasze spotkanie, w którym wzięli udział mieszkańcy Kielnarowej, uczciło pamięć o tych, którzy oddali życie za naszą Ojczyznę. Dzięki ich ofiarnej postawie my możemy żyć w wolnym kraju.

Wszystkim serdecznie dziękuję za udział w tym wydarzeniu.

W Borku Starym uroczystość, która odbyła się

17.11 br. w miejscowym Domu Ludowym, swoją obecnością uświetnili m.in.: proboszcz parafii w Borku Starym **ks. Roman Słota** i **ks. kanonik Władysław Mazepa**, radna Sejmiku Województwa Podkarpackiego **Maria Fajger**, burmistrz Tyczyna **Janusz Skotnicki** z małżonką, przewodniczący Rady Miejskiej **Ryszard Fornal**, radni **Tadeusz Ruszel** i **Grzegorz Lampart**, sołtys Borku Starego **Stanisław Wojturski**, członkowie Rady Sołectkiej, dyrektor SP w Borku Starym **Lucjan Osiadły**, dyrektor M-GOK w Tyczynie **Zakia Cieślicka-Majka**, naczelnik OSP w Borku Starym **Marek Filip**, prezes OSP **Jerzy Biega**, członkowie OSP w Borku Starym, członek Zarządu TMZT **Zofia Domino**, prezes LKS Start Borek Stary **Tomasz Patrzyk** z małżonką.

Spotkanie rozpoczęło się uroczystym odśpiewaniem hymnu państwowego przy akompaniamencie **Zygmunta Sztaby** i Zespołu Śpiewaczego „**Borkowianie**”, który w dalszej części spotkania zaprezentował zgromadzonej publiczności również pieśni patriotyczne. Ks. Roman

Fragment wystawy patriotycznych prac plastycznych przygotowanych przez dzieci w ramach zajęć organizowanych przez DL w Kielnarowej

Słota poprowadził modlitwę za poległych o niepodległość i oficjalnie rozpoczął obchody patriotyczne. Kolejnym punktem uroczystości był wykład **Zenona Fajgera** (historyka z Rzeszowskiego Oddziału IPN) pt. „Współtwórcy Niepodległości Polski”, uzupełniony o wystawę udostępnioną w ramach współpracy z IPN pt. „Ojcowie Niepodległości”. W trakcie wykładu najmłodsi uczestnicy spotkania przygotowali prace nawiązujące tematyką do barw narodowych. Równocześnie mogliśmy podziwiać prace o tematyce patriotycznej wykonane przez dzieci podczas zajęć plastycznych organizowanych przez Dom Ludowy w Borku Starym.

Ostatnim punktem programu był recital **Magdaleny Bukali**, która przy akompaniamencie **Adriana Lazarczyka** wykonała utwory o tematyce patriotycznej oraz nawiązujące do pierwszych lat odzyskania przez Polskę niepodległości.

Burmistrz Tyczyńska **Janusz Skotnicki** na zakończenie uroczystości dokonał podsumowania spotkania, które równocześnie zamykało tydzień uroczystości patriotycznych organizowanych przez M-GOK w Tyczynie, obchodzonych na terenie całej gminy Tyczyń. Po zakończeniu oficjalnych uroczystości uczestnicy wieczoru zostali zaproszeni na poczęstunek przygotowany przez panie z **Koła Gospodyń Wiejskich w Borku Starym**, którym

Od lewej: Z. Fajger, M. Buwała, A. Lazarczyk, członkowie zespołu „Borkowanie” wraz ze Z. Sztabą oraz przy mikrofonie Renata Rochecka

serdecznie dziękuję za pomoc w organizacji uroczystości.

Dziękuję przybyłym na uroczystość gościom i mieszkańcom gminy Tyczyń, a w szczególności Borku Starego, oraz druhom z OSP Borek Stary i rodzicom dzieci biorących udział w zajęciach organizowanych przez DL w Borku Starym za przybycie wraz z najmłodszymi. Dziękuję także dyrektor M-GOK w Tyczynie **Zakii Cieślickiej - Majce** oraz pracownikom MGOK w Tyczynie i jego filii w Borku Starym.

Teksty: **Barbara Płodzień, Renata Rochecka**

Pamiętamy

*Niekiedy zupełnie przypadkowe spotkanie może stać się początkiem dobrych inicjatyw. W takich nieplanowanych okolicznościach spotkałem się na tyczyńskim cmentarzu z **Zofią Domino**, która jest osobą doskonale znającą historię Tyczyńska i okolic oraz szczególnie z troską o zachowanie jej dziedzictwa, w tym również materialnego. Podczas tego spotkania pani Domino zwróciła uwagę na bardzo zły stan znajdującego się w starej części tyczyńskiego cmentarza **nagrobka śp. Józefa Gila** - wieloletniego nauczyciela i kierownika szkoły w Kielnarowej. Faktycznie nagrobek chylił się ku upadkowi. Jego konstrukcja była popękana i mocno przechylona, a napis i fotografia zupełnie nieczytelne. Mówiąc szczerze, poczułem zakłopotanie, jednocześnie zobowiązałem się do podjęcia starań, aby osoba tak zasłużona dla Kielnarowej miała godne miejsce wiecznego spoczynku.*

Józef Gil (3.01.1877 – 1.04.1938) był nauczycielem i kierownikiem Szkoły Powszechnej w Kielnarowej w latach 1898–1934. Realizował swoją misję i powołanie w czasach niezmiernie trudnych ze względu na panującą powszechnie biedę oraz złożoną sytuację polityczną. Znaczny okres jego pracy przypadał na czasy, w których Polska była pod zaborami. Były to również lata pierwszej wojny światowej. W takiej złożonej sytuacji przyszło mu wypełniać szeroki zakres obowiązków, który nie ograniczał się jedynie do nauczania i wychowywania dzieci i młodzieży. Ówczesny nauczyciel musiał również brać aktywny udział w życiu wsi. W razie potrzeby regulował stosunki społeczne i sąsiedzkie, był mediatorem i rozjemcą. Miał organizować różne formy życia kulturalnego, tworzyć chóry, przedstawienia teatralne, uroczystości o charakterze narodowym, w razie konieczności organizować samopomoc społeczną.

Dzięki informacjom zapisanym w kronice szkoły podstawowej w Kielnarowej (*Kronika Tyczyńska nr 3/2018, red. Kazimierz Szczepański*) z pełnym przekonaniem można stwierdzić, że w wymienionych obszarach aktywności Józef Gil miał szczególne osiągnięcia. Realizacja wielu z nich wymagała niezmiernie determinacji, wytrwałości, przekonywania do swoich racji

niejednokrotnie biernego społeczeństwa, a niekiedy nawet potrzeby uciekania się do różnych forteli. Jak pisał Gil: „Kielnarowa to kamień którego żadnym żelazem ciosać ani nagiąć nie podobna to forteca zacofana którą chcąc zdobyć trzeba było fort po forcie dla siebie jednać i zdobywać” (w przywołanych cytatach zachowano pisownię oryginalną).

Dzisiaj możemy powiedzieć, że zdobywanie tej fortecy powiodło Mu się. Wśród ogromnej liczby przedsięwzięć, które w czasie 36 lat pracy w kielnarowskiej szkole zrealizował, nie sposób opisać wszystkich. Niewątpliwie jednym z najważniejszych była **budowa nowej szkoły**. Inwestycję rozpoczęto w 1904 i ukończono w 1906 r. Rozpoczęcie w niej nauki nastąpiło 4.10, a poświęcenie odbyło się w połowie października 1907 r. Gil pisał o tym wydarzeniu: „Byliśmy uszczęśliwieni, gdyż mieliśmy już jakie takie pomieszczenie”. W tej uroczystości wzięła udział księżna **Izabella z Wodzickich Radziwiłłowa**, która przy okazji tego wydarzenia darowała szkole 1¼ morgi pola oraz ¾ morgi pastwiska. Z inicjatywy Gila urządzono ogród, przeprowadzono zagospodarowanie i osuszenie terenu wokół szkoły.

Józef Gil był także pomysłodawcą powstania w Kielnarowej **Pomnika Grunwaldzkiego**, który do dnia dzisiejszego znajduje się w pobliżu szkoły. Po-

ciąg dalszy na str. 12

mnik, w formie kopczyka murowanego z kamieni, zwieńczony jest kamienną rzeźbą matki Bożej Królowej Polski. Na cokole umieszczono tablicę z napisem: „Królowo Korony polskiej módl się za nami Grunwald 1410-1910”. Z opisu zamieszczonego przez Gila w kronice szkoły dowiadujemy się, że uroczystość poświęcenia pomnika, która odbyła się w czerwcu 1911 r., miała niezwykle uroczysty charakter: *„Po sumie przybyła tu procesja z przew. ks. Kanonikiem Rajmundem Kenedichem na czele, który też dokonał poświęcenia M. Bożej. Wygłoszone były mowy okolicznościowe... Wioska cała była udekorowana chorągiewkami. Młodzież strzelała na wiwat z moździerzy przy przychodzie i odchodzie procesji. Uroczystość ta która swą wspaniałością i okazałością wywarła na lud tutejszy bardzo głębokie wrażenie pozostanie na zawsze w pamięci”*.

Józef Gil był również organizatorem wielu uroczystości i imprez o charakterze patriotycznym i oświatowym. Przygotowywał różne przedstawienia teatralne: *„od roku 1908 t.j. od czasu wybudowania sceny w szkole tutejszej robiłem co roku około 5 przedstawień tak z młodzieżą szkolną jak i dorosłą a więc od roku 1908 do roku 1928 przeprowadziłem ponad 100 przedstawień najrozmaitszych sztuk”*. Szczególnie ceniał twórczość **Adama Mickiewicza**. Organizował także różne imprezy plenerowe, w tym majówki dla dzieci.

Niewątpliwie Józef Gil był wielkim patriotą, zapisał bowiem przejmujące słowa obwieszczające odzyskanie przez Polskę niepodległości po okresie zaborów: *„Po upadku Rosji Austrii i Niemiec za łaską Bożą Dnia 1 listopada 1918 roku nagle powstała z martwych nasza droga Ojczyzna Polska. Naród poczłowski zluźowane i potargane pęta ciemności ogłosił teraz ojczyznę Wolną i niepodległą”*.

Gil był także tytanem „pracy u podstaw”, którą realizował w lokalnej społeczności, równocześnie był osobą bardzo skromną: *„Zawdzięczam to opiece M Boskiej i oznajmiam to publicznie. Podniosę też i to, że przepracowałem przy tej szkole 36 lat, tj od roku 1898 do 1934. Niech to będzie na chwałę Boga!”*.

Jak wspomniano już, Józef Gil prowadził kronikę szkolną. Z jego zapisków dowiadujemy się m.in., że *„w roku 1929 Europę nawiedziły straszne mrozy, które w drugiej połowie stycznia i na początku lutego oraz na końcu lutego dochodziły do -45C”*. Z kolei *„w roku 1934 w miesiącu sierpniu nawiedziły całą Małopolskę i tutejszą gminę tak straszne wylewy i opady chmur, cała Kielnarowa była na 2 metry pod wodą od szkoły aż Kotuli na drugą stronę była woda”*.

Warto również wspomnieć, że Józef Gil był ojcem znanego publicysty i pisarza **Franciszka Gila** (1917-1960), który w swojej twórczości poruszał również sprawy związane z Tyczynem i Kielnarową. Wydawnictwo Literackie, chcąc uczcić tego wybitnego publicystę, w tomie pt. „Ziemia i morze” (Kraków 1954) opublikowało jego najważniejsze artykuły i reportaże.

Nie sposób, aby Józef Gil, tak zasłużony dla Kielnarowej, został zapomniany. Obowiązkiem naszej lokalnej społeczności jest dbanie o jego pamięć. Wypełniając to zobowiązanie, wspólnymi siłami **OSP w Kielnarowej** i **Rady Parafialnej** podjęto działania zmierzające do naprawy nagrobka tego wielce zasłużonego dla Kielnarowej człowieka. Podjęte inicjatywy pozwoliły zgromadzić niezbędne środki finansowe. Renowację nagrobka wykonała firma „Kwiaton” z Boguchwały, której w imieniu zleceniodawców pragnę bardzo podziękować.

Dziękuję również wszystkim, którzy w czasie prowadzonej na cmentarzu w Kielnarowej kwesty wsparli podjętą inicjatywę. Szczególne podziękowania kieruję do, niezawodnej jak zawsze, firmy „Jar” oraz: **Grona Pedagogicznego** i **Rady Rodziców przy Szkole Podstawowej w Kielnarowej**, a także do Państwa: **Franciszka i Danuty Klimaszów, Wacława i Doroty Ciurów** oraz **Kazimierza i Stanisławy Paluchów**. Dziękuję także burmistrzowi Tyczyna **Januszowi Skotnickiemu** za osobiste zaangażowanie i pomoc w realizacji przedsięwzięcia.

tekst i fot.:
Krzysztof Tereszkiwicz

Nagrobek Józefa Gila przed renowacją...

... i po renowacji

Już wkrótce 28. Finał WOŚP!

W Tyczynie w **styczniu 2020 r.** zabrzmiał po raz kolejny hymn Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Sztab WOŚP w Tyczynie #4114, działający przy Stowarzyszeniu Młodzieżowe Centrum Współpracy, zaczął przygotowania do imprezy już końcem wakacji. Efektem tych długich i jakże ciężkich przygotowań jest **3-dniowy 28. Finał**.

♥ **10.01 (piątek), godz. 18.00** – „Metalowy Beforek WOŚP w Vinylu 2.0” – koncert metalowy w klubie Vinył, Rzeszów.

♥ **11.01 (sobota), godz. 9.00** – VII Orkiestrowy Turniej w Siatkówkę – hala sportowa przy SP w Tyczynie

nie, ul. Grunwaldzka; **godz. 15.00** – 28. Finał WOŚP w Chmielniku (Centrum Promocji Dziedzictwa Kulturowego w Chmielniku).

♥ **12.01 (niedziela), godz. 15.00** – 28. finał WOŚP w Tyczynie – hala sportowa przy SP w Tyczynie, ul. Grunwaldzka.

Szczegóły Finału są dostępne w wydarzeniu na portalu Facebook, pn. **„28. Finał WOŚP - Tyczyn + VII Orkiestrowy Turniej w Siatkówkę”**.

Do zorganizowania tej przepięknej imprezy potrzebne są niewielkie środki finansowe, dlatego byłibyśmy wdzięczni za wszelkie wsparcie i hojność sponsorów. Do zobaczenia w styczniu. Siema!

tekst: **Adrian Michałek** - Szef Sztabu WOŚP w Tyczynie

Książkowy prezent mikołajkowy dla biblioteki

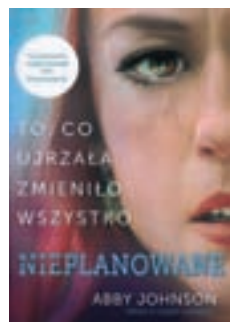
Dokładnie w dniu św. Mikołaja do MiGBP w Tyczynie dotarła paczka z nowymi książkami do Biblioteczki Wsparcia. Taki prezent mikołajkowy zrobiła naszym czytelnikom **Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**, która wsparła nas po raz kolejny kwotą **1 tys. zł**. Wśród 34 egzemplarzy nowości czytelnicznych, jakie trafiły do Biblioteczki Wsparcia, znalazły się także trzy poniższe książki, które prezentuję w dzisiejszej *Półce z książkami*.

„Uzależnienia medialne”

Agnieszki Ogonowskiej (psycholog i medioznawcy) to książka, w której krok po kroku opisano nieprawidłowe korzystanie z mediów. Autorka przedstawia w niej cechy patologicznego korzystania z mediów (uzależnienie od smartfona, gier komputerowych, Internetu, e-hazard), etapy wychodzenia z uzależnienia oraz ważną rolę działań profilaktycznych. Książka może być pomocą nie tylko dla nauczycieli i pedagogów, ale także dla rodziców, którzy zanim skrytykują własne dzieci za ilość czasu spędzanego przed ekranem telewizora czy smartfona, powinni sami krytycznym okiem spojrzeć na to, jak często i w jakim celu sami korzystają z wirtualnego świata.

Abby Johnson to jedna z kobiet, o których ostatnio w Polsce było bardzo głośno. Stało się tak za sprawą filmu pt. **„Nieplanowane”**, który powstał na podstawie książki Johnson o takim samym tytule. Abby opisuje w książce swoją prawdziwą historię. Robiła oszałamiającą karierę jako dyrektorka jednej z amerykańskich klinik, której celem

- oprócz szlachetnych założeń („edukacja i zdrowie reprodukcyjne kobiet”) – było wykonywanie zabiegów aborcji. Johnson często towarzyszyła pacjentkom przed „zabiegiem”, uspokajając je, że „płód” nic nie czuje, że to, czego ginekolog się pozbywa z ich ciała, to tylko „tkanki, które nie odczuwają bólu”. Jednak jedno wydarzenie (prośba lekarza o pomoc Abby przy obsłudze aparatu USG podczas aborcji) sprawiło, dyrektorka całkowicie zmieniła zdanie na temat polityki kliniki, w której pracowała. Abby zrezygnowała ze świetnie płatnej pracy w klinice i odważnie stanęła po stronie obrońców życia.

Czterdzieści cztery hektary ziemi na lewym brzegu rzeki Tybr. Tyle miejsca zajmuje najmniejsze państwo na świecie, w którym obowiązuje zakaz prowadzenia wszelkiej działalności gospodarczej, za to można na ulicy spotkać... papieża. To jedyne państwo, w którym nie ma m.in. szkoły, fryzjera, warsztatu samochodowego i restauracji. Jest za to jeden (!) sklep spożywczy, mała stacja benzynowa, poczta i bank, a obywatelstwo tego państwa posiada jedynie około sześciuset obywateli. Mowa oczywiście o Watykanie, o którym z innej strony niż go znamy, pisze **Magdalena Wolińska-Riedi** w swojej książce pt. **„Kobieta w Watykanie”**. Autorka przez kilkanaście lat mieszkała w Watykanie, jest korespondentką Telewizji Polskiej w Rzymie i w Watykanie, a także żoną żołnierza papieskiej Gwardii Szwajcarskiej. Pani Magdalena uchyla rąbka tajemnicy, opisując swoje codzienne życie żony i mamy dwóch córek za murami Watykanu.

Książki poleca: **Agnieszka Janda**

Mali-Wielcy Czytelnicy w gminie Tyczyn

Dobiega końca realizacja projektu czytelniczego **„Mała książka – wielki człowiek”**, jaki od września do grudnia br. realizuje MiGBP w Tyczynie dzięki **Instytutowi Książki**. Do końca listopada rozdaliśmy w gminie Tyczyn **ponad 90 Wyprawek Czytelnicznych**. Otrzymały je dzieci w wieku 3-6 lat.

Każdy mały czytelnik, który zechciał wziąć udział w naszej zabawie czytelniczej, otrzymał od nas **Wyprawkę Czytelniczą**, a w niej: książeczkę „Pierwsze czytanki dla...”, poradnik dla rodziców pt. „Książką połączeni, czyli przedszkolaki idzie do biblioteki” oraz Kartę Małego Czytelnika z miejscami na dziesięć naklejek (naklejkę dziecko otrzymuje podczas każdych odwiedzin w bibliotece zakończonych wypożyczeniem przynajmniej jednej książeczki z księgozbioru dziecięcego). Po zebraniu kompletu naklejek mały czytelnik otrzyma imienny Dyplom (z niespodzianką) i... zabawa zacznie się od nowa.

Rok powoli się kończy, kończy się realizacja projektu, ale my nie kończymy z czytaniem! Serdecznie zapraszamy dzieci do odwiedzania naszych bibliotek, zbierania kolejnych naklejek na Karty Małego Czytelnika i kolekcjonowania wyjątkowych Dyplomów. Niech w święta Bożego Narodzenia nie zabraknie nie tylko bajkowych prezentów, ale także... rodzinnego czytania świątecznych opowieści.

A w Nowym Roku zapraszamy do udziału w projekcie „Mała Książka – Wielki Człowiek” **kolejne roczniki 3-,4-,5- i 6-latków (2014-2017)**.

Tekst: **Agnieszka Janda**

Nasz mały rekordzista ze swoją mamą – Patryk Rykowski z drugim już Dyplomem Małego Czytelnika. Serdecznie gratulujemy!

Fot. A. Trojanowska

Czy to jutro, czy to dziś wszystkim jest potrzebny Miś!

Urodziny Pluszowego Misia w gminie Tyczyn

25 listopada przypada ważne dla dzieci święto – Dzień Pluszowego Misia. Bibliotekarze z Tyczyna i filii bibliotecznych oraz instruktorzy domów ludowych wiedzą, jak ważne dla maluszków są pluszaki, dlatego razem z dziećmi świętujemy ten dzień, organizując zajęcia z misiem w roli głównej.

❁ **W Tyczynie** Sto lat pluszowym misiom śpiewali bibliotekarze razem z dziećmi z przedszkola siostr dominikanek. Podczas tego urodzinowego spotkania czytelniczko-edukacyjnego nie zabrakło czytania misiowych opowieści, prezentacji multimedialnej poświęconej bajkowym niedźwiadkom oraz piosenek i wierszyków o misiach znanych nie tylko z książeczek, ale i z telewizji. Urodziny – jak przystało – zakończyły się dmuchaniem świeczek z urodzinowego tortu. Wszystkie dzieci otrzymały w prezencie misia z tortem do pokolorowania. W naszych zajęciach wzięło udział łącznie **ponad 140 przedszkolaków**.

❁ **W Hermanowej** miejscową filię biblioteki publicznej odwiedziły dzieci z oddziału przedszkolnego i klasy „0” przy SP w Hermanowej. Podczas spotkania z okazji Dnia Pluszowego Misia przedszkolaki dowiedziały się, jak powstał pluszowy miś i jaka była jego historia. Były misiowe zabawy, konkursy, książki oraz misiowy poczęstunek, czyli ciasteczko z miodem. Nie zabrakło również gromkiego „Sto lat” dla milusińskich. W przygotowanie i realizację urodzinowej misiowej imprezy włączyły się dzieci należące do Dyskusyjnego Klubu książki, przebierając się w stroje maskotek i pomagając w zabawach w czasie spotkania.

❁ **W Kielnarowej** Dzień Pluszowego Misia został zorganizowany wspólnie przez filię biblioteki publicznej i Dom Ludowy. Wzięły w nim udział dzieci z oddziału przedszkolnego, zerówki i klasy I SP w Kielnarowej. Podczas tego radosnego i bardzo miłego spotkania

mali uczestnicy opowiadali o swoich ukochanych misiach. Przedszkolaki pięknie zaśpiewały piosenkę o Miśsiu z projektu „Mały Miś w świecie wielkiej literatury”, zachęcając do czytania, czego oczywiście na tym spotkaniu zabraknąć nie mogło. Jednak główną atrakcją spotkania był oczywiście Miś. Pan animator z grupy „Przebieranka” z Tyczyna, wraz ze swoją pomocnicą, zorganizował dzieciom wspaniałą zabawę. Mali goście świetnie się bawili, było głośno i bardzo wesoło. A na zakończenie urodzin nie zabrakło oczywiście małego „co nieco”.

Serdecznie dziękujemy dzieciom oraz ich wychowawczyńom za udział w spotkaniu. Dziękujemy również dyrektor M-GOK w Tyczynie **Zakii Cieślickiej-Majce** za pomoc w zorganizowaniu głównej atrakcji imprezy.

❁ **W Borku Starym** uroczyste urodziny misiom zorganizował miejscowy Dom Ludowy we współpracy z filią biblioteki publicznej. W tych szczególnych zajęciach uczestniczyły dwie grupy dzieci z SP z Borku Starego: grupa młodsza z oddziału przedszkolnego i zerówki oraz grupa starsza dzieci uczęszczających do świetlicy szkolnej. Animacje dla grupy młodszej prowadziła Grupa Przebieranka z Tyczyna, pani Marzena prowadząca zajęcia plastyczne malowała dzieciom twarze, pan Sebastian częstował uradowanych gości watą cukrową. Nie zabrakło misiowych słodkości: miodku i ciasteczek. Świetliczaki wzięły udział we wspólnym czytaniu bajek i słuchały misiowych opowieści. Dzieci przyniosły ze sobą pluszowe maskotki. Na zakończenie tych wyjątkowych urodzin uczestnicy zabawy otrzymali pamiątkowe dyplomy.

Teksty: **Agnieszka Janda, Bogusława Paluch, Renata Rochecka, Barbara Stybak, Grażyna Szura**

Językowe dylematy

Język polski nie jest prostym językiem. Nawet rodowici Polacy mają trudności z niektórymi sformułowaniami i zwrotami. Poniżej kilka najczęściej popełnianych błędów językowych.

Niepoprawnie: „większa połowa”. Połowy mają to do siebie, że są równe. Jeżeli jednak podczas podziału zaszła pewna niesprawiedliwość, możemy mówić **„ponad połowa”** lub **„większa część”**. Nigdy jednak: „większa połowa”.

Masło maślane. O co dokładnie chodzi? Chodzi o wyrażenia, tzw. pleonazmy, które w pierwszej i drugiej części niosą taką samą treść. Najpopularniejsze wśród nich to:

- „spadać w dół” - a czy można spadać w górę? **Poprawnie: spadać.**

- „cofać się do tyłu” - a czy można cofać się do przodu?

Poprawnie: cofać się.

- „fakt autentyczny” - **wystarczy powiedzieć: fakt**, bo słowo to zawiera w sobie dawkę autentyczności.

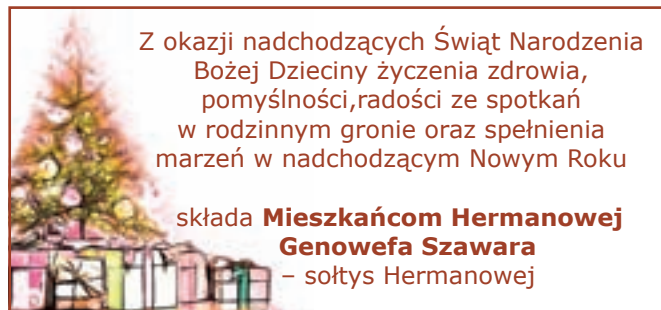
Niepoprawnie: „ubrać płaszcz, bluzkę”.

Ubrać można siebie, choinkę, lalkę. Ale nie można ubrać płaszcza czy bluzki, bo niby w co? Płaszcz, bluzkę, można natomiast **„włożyć”**. Można je też „założyć”, chociaż niektórzy upierają się, że założyć to można okulary. Bądźmy jednak wierni słownikowi, dla którego „zakładać” to umieścić coś, gdzieś.

Niepoprawnie: „daj mi TĄ książkę”. Poprawna forma to: **tę**. Daj mi „tę” książkę, Kup mi „tę” piżamę, Podaj mi „tę” gazetę.

Daty z tzw. zerem wiodącym. Bardzo często w tekstach przy datach zapisujemy zero przed oznaczeniem liczby dni miesiąca, np.: **09.10.2015, 02.01.2016. Jest to błąd**. Taki zapis można stosować tylko w przypadku dokumentów urzędowych, w których na datę mamy przygotowaną konkretną liczbę rubryk lub wtedy, gdy zero jest potrzebne, by uniknąć fałszerstwa. **Poprawnie: 9.10.2015, 2.01.2016.**

Ze SJP wybrała A.K.

Z okazji nadchodzących Świąt Narodzenia Bożej Dzieciny życzenia zdrowia, pomyślności, radości ze spotkań w rodzinnym gronie oraz spełnienia marzeń w nadchodzącym Nowym Roku

składa **Mieszkańcom Hermanowej**
Genowefa Szawara
- sołtys Hermanowej

Świąt wypełnionych radością i miłością,
niosących spokój i odpoczynek.
Nowego Roku spełniającego wszelkie
marzenia, pełnego optymizmu, wiary,
szczęścia i powodzenia
Mieszkańcom Kielnarowej

życzy
Mariusz Anusik - sołtys Kielnarowej

Obchody Międzynarodowego Dnia Praw Dziecka

Cała nasza społeczność szkolna wzięła udział w **światowych obchodach Międzynarodowego Dnia Praw Dziecka organizowanych przez UNICEF**. Tegorocznym hasłem przewodnim jest dzieciństwo: „Dla każdego dziecka, dzieciństwo”. Świętowanie rozpoczęliśmy już 18.11 – tego dnia bowiem w klasach lekcyjnych, na korytarzach szkolnych i w holu szkoły pojawiły się piękne, kolorowe gazetki tematyczne dotyczące praw dziecka. W tym dniu odbyły się również warsztaty Centrum Edukacji i Profilaktyki DIALOG z Krakowa dla uczniów kl. 4a (pt. „Komunikacja interpersonalna w zespole klasowym. Jak zapobiegać zachowaniom agresywnym?”) i dla klas V („Być tolerancyjnym - czy to jest trudne?”). Wychowawcy klas i pedagodzy szkolni prowadzili lekcje wychowawcze i warsztaty dla uczniów oparte na scenariuszach zajęć o prawach dziecka UNICEF.

Tego dnia, przy współpracy z samorządem szkolnym, uruchomiona została także Skrzynka Serdeczności, która cieszyła się bardzo dużym zainteresowaniem ze strony uczniów. Każda chętna osoba mogła do niej wrzucić listy do kolegów, koleżanek, nauczycieli zawierające słowa sympatii i uznania dla przestrzegania praw dziecka. Każdy list wrzucony do Skrzynki Serdeczności został doręczony jej adresatowi.

20.11 br., w dniu 30. rocznicy uchwalenia Konwencji o prawach dziecka, nie zapomnieliśmy o kolorze niebieskim, który symbolizuje solidarność ze wszystkimi dziećmi na świecie, również tymi, których prawa nie są przestrzegane. Dlatego wszyscy uczniowie i nauczyciele byli ubrani na niebiesko. Uczniowie wysłuchali prelekcji przez radiolę pt. „Nie ma dzieci - są ludzie”, przygotowanej w oparciu o ulotkę dla dzieci UNICEF - Konwencja o prawach dziecka. Każda klasa od I do V wykonywała plakaty „Prawa Dziecka oczami dziecka”, które zostały wywieszone w korytarzach szkolnych w formie wystawy.

Odbył się również szkolny konkurs wiedzy. W turnieju brały udział trzyosobowe zespoły uczniów z klas VI-VIII, których zadaniem było udzielenie odpowiedzi na 13 pytań z zakresu znajomości Konwencji Praw Dziecka. W wyniku prac komisji konkursowej I miejsce zajęła klasa 8b, którą reprezentowali: **Patrycja Dążek, Michał Korytko i Stanisław Litwicki**, II miejsce otrzymała klasa 7a (**Anna Filip, Zuzanna Rybka**

W ramach obchodów Międzynarodowego Dnia Praw Dziecka uczniowie wykonywali plakaty pod hasłem „Prawa Dziecka oczami dziecka”

i **Oliwia Stachura**), a III miejsce zajęła klasa 6a (**Antonina Ciupak, Emilia Gorzelnik i Karol Piekarz**). O godzinie 12.00 reprezentanci klas 0-V wzięli udział w symbolicznej akcji „Balony w górę”. Wspólnie z dyrektorem **Zofią Międlar-Mruk** wypuścili w górę nadmuchane, niebieskie balony.

Rodzice naszych uczniów w czasie wywiadówek szkolnych wysłuchali prelekcji pt. „Kiedy śmieje się dziecko - śmieje się cały świat”. W świetlicach szkolnych **Grażyna Lachowska** prowadziła zajęcia o przyjacielu dzieci **Januszu Korczaku**. 21.11 br. pod czujnym okiem wychowawców świetlicy, pań: **Joanny Kręci-dło, Marii Litwin i Elżbiety Rabiejewskiej**, odbyły się w świetlicach szkolnych obchody Dnia Życzliwości. W tym dniu wszystkie dzieci zapoznały się z ideą obchodów Dnia Życzliwości, byli wobec siebie mili, uprzejmi i życzliwi, przypomnieli sobie zasady kulturalnego zachowania i współpracy. Wychowankowie świetlicy wybierali Króla i Królową życzliwości, dobierali skojarzenia do słowa życzliwość, wykonywali piękne prace plastyczne na drewniakach z optymistycznymi hasłami, odgrywali scenki dramy pt. „Bądź życzliwy w każdej sytuacji”. Ten piękny dzień zakończył się słodkim poczęstunkiem. Uczniowie klas starszych VI-VIII uczcili ten dzień audycją przez radiolę na temat życzliwości i hasłem: „Zatrzymaj się kolego, napisz coś miłego”.

Serdecznie dziękujemy wszystkim za współpracę i ogromne zaangażowanie w obchody tego święta.

Tekst: **Beata Byczyńska- Gruca, Halina Krzysztofińska, Marzena Stańko**

Najpiękniejszych Świąt Bożego Narodzenia,
wypełnionych radością i miłością,
dobrocią ludzi i wzajemną życzliwością.
Niezwykłości wigilijnego wieczoru dającej
siły do działania na zbliżające się dni
Nowego 2020 Roku
**Czytelnikom „Głosu Tyczyna”,
naszym Współpracownikom,
a także Czytelnikom MiGBP w Tyczynie oraz filii**

składają: **Alicja Kustra - dyrektor MiGBP w Tyczynie
wraz z pracownikami**

Życzenia zdrowych i pogodnych
Świąt Bożego Narodzenia,
wszelkiej pomyślności
w Nowym Roku,
a także wielu miłych chwil spędzonych
w gronie rodziny
Mieszkańcom Tyczyna

składa
**Jan Nopora - przewodniczący Zarządu
Mieszkańców Miasta Tyczyna**

„Kto ratuje jedno życie - ratuje cały świat”

Wycieczka do Markowej

Realizując projekt MEN *Szkoła Pamięta*, nauczyciele z SP w Tyczynie wzięli udział w warsztatach dla pedagogów pt. „Polacy ratujący Żydów w latach II wojny światowej”. Dla uczniów natomiast zaplanowaliśmy wycieczkę do skansenu i Muzeum Polaków Ratujących Żydów w Markowej. Przy współudziale Towarzystwa Miłośników Ziemi Tyczyńskiej, które pokryło koszty wycieczki, a **Zofia Domino** (członek TMZT) została naszym pilotem i przewodnikiem, wyruszyliśmy w podróż do Markowej.

Najpierw w skansenie zwiedziliśmy XIX - wieczną zagrodę chłopską, w skład której wchodzi m.in.: chałupa kmiecia, stajnia, stodoła, sołek (spichlerz), wiatrak, studnia z żurawiem i kuźnia. Mogliśmy podziwiać także oryginalne wyposażenie tych obiektów. Skansen prezentuje unikatowe budownictwo przysiółkowe.

Następnie udaliśmy się do Muzeum Polaków Ratujących Żydów podczas II wojny światowej w Markowej. Po zwiedzeniu wystawy muzealnej uczestniczyliśmy w warsztatach pt. „**Kim byli Sprawiedliwi wśród Narodów Świata?**”. Podczas tych zajęć uczniowie mogli dowiedzieć się o tym, jak tragiczne było położenie ludno-

ści żydowskiej na ziemiach polskich okupowanych przez nazistowskie Niemcy. Poznali postawy społeczeństwa polskiego wobec Holocaustu.

Niektórych uczniów zaskoczył fakt, że tylko w Polsce za pomoc udzielaną Żydom podczas II wojny światowej groziła kara śmierci. W ciekawy sposób przedstawione zostały sylwetki: **Wiktorii i Józefa Ulmów, Ireiny Senderowej, Oskara Schindlera** oraz „tyczyńskich sprawiedliwych”: **Stefanii Kamińskiej, Edwar-da Pękali i Mieczysława Domino**, których imiona i nazwiska znaleźliśmy wy-

ryte na Ścianie Pamięci przed wejściem do muzeum. Taka lekcja historii na długo pozostanie w naszej pamięci, zmuszając nas do głębokiej refleksji nad własnym życiem...

Wyrażamy uznanie i podziękowanie Towarzystwu Miłośników Ziemi Tyczyńskiej, z którym od wielu lat wspólnie organizujemy konkursy, wystawy, wycieczki i różnorodne imprezy historyczno-patriotyczne, otrzymujemy także wsparcie merytoryczne i finansowe. Serdeczne podziękowania składamy na ręce pań: **Elżbiety Baran i Zofii Domino**. Mamy nadzieję, że jeszcze przed nami wiele wspólnych inicjatyw.

Tekst: **Andrzej Hałoń** – nauczyciel historii,
Zofia Międlar-Mruk – dyrektor szkoły

Uczniowie wraz z nauczycielami i Zofią Domino

Bądźmy razem na Święta

Nasza szkoła swoimi działaniami wpisuje się w tematykę akcji organizowanej przez MEN *#RazemNaŚwięta*. Czas przedświąteczny jeszcze bardziej mobilizuje nas do inicjatyw i działań na rzecz potrzebujących. Choć mamy wiele pomysłów, to jednak zawsze pamiętamy przede wszystkim o najbliższych: rodzinie, sąsiadach, koleżankach i kolegach ze szkoły, pracy czy znajomych. Pragniemy, aby w tym wyjątkowym okresie nikt nie czuł się samotny.

Idea wolontariatu w naszej szkole realizowana jest w wielu różnorodnych formach. Są to m.in.: • „Mam marzenie” – odwiedziny i zbiórka darów dla chorych dzieci w szpitalach, • „I Ty możesz zostać św. Mikołajem” – odwiedziny i zbiórka darów dla Podkarpackiego Hospicjum dla Dzieci, • „Nakręć się na pomaganie” – zbiórka nakrętek plastikowych i makulatury, • „Tak, pomagam” – zbiórka żywności Caritas, • „Góra grosza”, • „Szlachetna paczka”, • „Choińska Nadziei”, • „Szkoła Pomóż i Ty”, • zbiórka darów dla schroniska „Kundelek”.

Serdecznie dziękujemy wszystkim uczniom, rodzicom oraz nauczycielom, którzy tak aktywnie włączają się we wszystkie akcje wolontariatu prowadzone przez szkołę. Jesteśmy przekonani, że dobro wyświadczone innym powraca.

Każdy może zostać św. Mikołajem, uczniowie kl. Ic również

Z okazji zbliżających się świąt Bożego Narodzenia oraz Nowego Roku życząc wszelkich błogosławieństw, zdrowia, pogody ducha, *Nadziei – by nie opuszczała, Radości – by rozweselała, Miłości – by obrodziła, Dobroci – by zawsze była.*

Zofia Międlar-Mruk – dyrektor SP w Tyczynie

Międzynarodowy Dzień Postaci z Bajek

5 listopada br. dzieci z oddziałów przedszkolnych obchodziły Międzynarodowy Dzień Postaci z Bajek. W tym ważnym dniu do szkoły przybyły przedszkolaki przebrane w piękne bajkowe stroje. Podczas za-

jęć dzieci rozwiązywały zagadki dotyczące bajkowych postaci, wysłuchały także fragmentów znanych bajek, a następnie rozpoznawały ich tytuły. Trafnie segregowały bajkowe rekwizyty, układały bajkowe puzzle, wykonały galerię najpiękniejszych postaci z bajek. Na zakończenie przedszkolaki uczestniczyły w „Balu Postaci z Bajek”.

Bajkowy dzień był doskonałą okazją do świetnej zabawy i rozwijania zainteresowań czytelniczych. Przeniesienie dzieci w świat bajek i baśni sprawiło przedszkolakom dużo radości.

Tekst: **Joanna Krztoń**,
fot. **Elżbieta Kociubińska**

Przedszkolaki obchodzą Międzynarodowy Dzień Postaci Bajek

Spotkanie z podróżnikiem – wyruszamy do Amazonii

8 listopada br. odbyło się w naszej szkole spotkanie z podróżnikiem. **Krystian Pyrzak** z grupy „trzask.pl” zabrał uczniów w wirtualną podróż do Amazonii. Mogliśmy zobaczyć, jak potężna jest królowa rzek Amazonka, jak wyglądają miasta i dżungla w Ameryce Południowej oraz jak żyją dzikie plemiona w Amazonii (coraz częściej są one „dzikie” jedynie z nazwy). Do szkoły amazońscy uczniowie dostają się łodzią, ponieważ w żadnym miejscu nie zbudowano mostu na Amazonce.

Podróżnik pokazał nam także, czym należy torować sobie drogę w potężnej gęstwinie drzew, krzewów i pnączy. Dowiedzieliśmy się też nieco o zwyczajach piranii i innych drobnych zwierząt, które są bardziej niebezpieczne niż jaguary czy anakondy. Piękne zdjęcia z wyprawy przybliżyły uczniom ten odległy kontynent. Spotkanie było bardzo ciekawe, pomogło uporządkować młodym wiedzę, obalić pewne mity, pokazać, że ludzie na całym świecie mają podobne potrzeby, umiejętności i obowiązki.

Tekst i fot. – **Elżbieta Koniewicz**

Spotkanie z myśliwymi

15 listopada br. gościliśmy w naszej szkole myśliwych z Koła Łowieckiego „Towarzystwo Myśliwych” oraz „Ziemia Ropczycka”, którzy są także reprezentantami Komisji Kultury i Tradycji przy Zarządzie Okręgowym PZŁ w Rzeszowie. Panowie: **Jan Banaś**, **Stanisław Rząsa** i **Józef Ciosek** spotkali się z uczniami klas II i III. W spotkaniu uczestniczył też uczeń kl. 5b **Konrad Bęben**, który przygotowuje pracę konkursową na temat „Leśni lotnicy”.

Tematyką spotkania było zapoznanie dzieci z ptakami lasu, ich biologią i zachowaniem, jakie można zaobserwować na obszarze lasów Pogórza. **Józef Ciosek**, który jest ornitologiem, przekazał uczniom również ciekawostki z życia leśnych ptaków i ich ochrony. Myśliwi **J. Banaś** i **S. Rząsa** pokazali uczniom także różne przedmioty myśliwskie z dawnych czasów – przede wszystkim rogi i sygnałówki. Przedstawione zbiory wywołały wśród dzieci szczególne zainteresowanie.

Tekst i fot. **Anna Patrzyk**

Ekspozycja myśliwska wzbudziła duże zainteresowanie uczniów

Robotyka z superkoderami

W naszej szkole rozpoczęły się zajęcia z robotyki w ramach programu Fundacji Orange #SuperKoderzy. Już drugi raz udało nam się otrzymać grant na roboty w wysokości **2500 zł**. Nad projektem filmu, który przekona organizatora do zakwalifikowania szkoły do programu, pracowali uczniowie **kl. 5b** pod opieką **Anny Patrzyk**. Film miał odpowiedzieć na pytanie: „Dlaczego chcę zostać #SuperKoderem?”.

W ubiegłym roku podążaliśmy ścieżką Majsterkowicze 2.0 i składaliśmy LOFI roboty. W tym roku jesteśmy Robo-matematycy, więc składamy i programujemy roboty edukacyjne mBoty. Uczniowie podczas zajęć przygotowują matematyczną grę planszową, w której samodzielnie zakodują zadania matematyczne. Podczas pierwszych zajęć poznaliśmy budowę mBota i podstawowe jego funkcje. Uczniowie napisali także pierwszy program zarządzający ruchem robota. Nasi #SuperKoderzy odkryli także, w jaki sposób stosować bloczki w mBlocku (program do tworzenia gier i kodowania robotów).

Pierwsze ruchy nowych robotów dostarczyły wszystkim wielu pozytywnych emocji i dały siły do dalszej pracy. Już nie możemy doczekać się kolejnych spotkań z robotami i kodowaniem.

Tekst i fot.: **Anna Patrzyk**

Uczniowie SP w Borku Starym z mBotem

Pomagamy chorym dzieciom

Już po raz czwarty, z okazji Międzynarodowego Dnia Pluszowego Misia, Fundacja „Mam marzenie” oddział w Rzeszowie zorganizowała zbiórkę nowych,

Przedstawiciele Samorządu Uczniowskiego przyłączyli się do akcji Fundacji „Mam marzenie”

pluszowych maskotek, gier, puzzli oraz materiałów plastycznych (kredki, farby) dla dzieci z oddziałów onkologicznych szpitala w Rzeszowie oraz szpitali powiatowych województwa podkarpackiego.

W związku z tym Samorząd Uczniowski postanowił przyłączyć się do tej akcji, by chociaż w taki sposób sprawić radość chorym dzieciom. Było nam bardzo miło, kiedy uczniowie ze wszystkich klas przynosili dary swoich serc. Uzbieraliśmy naprawdę dużo nowych maskotek, zabawek, gier, materiałów plastycznych, co sprawiło nam ogromną satysfakcję. Dzieci wykazały się empatią, zrozumieniem, ale przede wszystkim udowodniły, że mają dobre serca i chcą dzielić się z innymi.

Podsumowaniem niech będą słowa naszego rodaka św. Jana Pawła II: „Człowiek jest wielki nie przez to, co posiada, lecz przez to, kim jest; nie przez to, co ma, lecz przez to, czym dzieli się z innymi”.

Tekst i fot.: **Anna Filip**

Sukces tenisistów w powiatowym turnieju

17 listopada br. odbył się XV Powiatowy Jesienny Turniej Tenisa Stołowego pod patronatem Starosty Rzeszowskiego. Organizatorem zawodów był Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Sokołowie Młp. Rozgrywki odbywały się w hali sportowej miejscowego Zespołu Szkół.

W turnieju wzięła udział reprezentacja naszej szkoły i Szkolnego Klubu Sportowego. Zawody zostały przeprowadzone w systemie indywidualnym według przepisów Polskiego Związku Tenisa Stołowego.

Start naszych zawodników zakończył się dużym sukcesem. W kategorii dziewcząt zwyciężyła **Julita Drabicka**, a **Martyna Maciołek** zajęła **III** miejsce. Wśród chłopców **Marcel Paśko** wywalczył **II** miejsce, a **Mateusz Wilk** uplasował się na **III** pozycji. Zawodnicy przygotowywali się do zawodów pod okiem **Andrzeja Zajęca**. Gratulujemy sukcesu i życzymy następnych.

Tekst: **Lucjan Osiadły**, fot. **Andrzej Zajęć**

Młodzi tenisisti z Borku Starego

Wizyta Świętego Mikołaja u przedszkolaków

6 grudnia br. w przedszkolu panowało wielkie poruszenie. Przedszkolaki wyczekiwały upragnionego gościa, który miał odwiedzić ich w tym ważnym dniu. Po godzinie 9.00 w ich kierunku zmierzał św. Mikołaj, który przyniósł im prezenty. Nasze dzieci w podzięce przygotowały dla niego piękne piosenki i wiersze, które umiliły czas i wzruszyły gościa, jak również laurki. Śmiało można stwierdzić, że w tym dniu każdy poczuł się wyjątkowo i radośnie.

Spotkanie ze św. Mikołajem

Andrzejki w przedszkolu i świetlicy szkolnej

29 listopada br. w naszej szkole upłynął pod znakiem wróżb z okazji andrzejek. Dzieci miały okazję dowiedzieć się, co czeka ich w przyszłości, jak będzie nazywać się ich przyszły mąż czy żona, jaki zawód będą wykonywać w dorosłym życiu itp. Najmłodsi brali również udział w różnych konkursach i zabawach. Po wróżbach czekał na nich mały poczęstunek oraz zabawa przy muzyce. Uczestnicy andrzejek mieli także możliwość spotkać czarownicę, która wspólnie z nimi spędziła to miłe popołudnie.

Zabawa andrzejkowa

Warsztaty profilaktyczne

2 grudnia br. w naszej szkole, we wszystkich klasach przeprowadzone zostały **warsztaty profilaktyczne dla dzieci i młodzieży dotyczące agresji**. Spotkania miały na celu promowanie konstruktywnej komunikacji wolnej od przemocy i agresji. Realizacja projektu była możliwa dzięki współpracy szkoły

z Miejsko-Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tyczynie, a zajęcia poprowadzone zostały przez przedstawicieli Stowarzyszenia „Dialog” z Krakowa.

Teksty: **Kopiec Aleksandra** - nauczyciel przedszkola/świetlicy w SP Hermanowa

Lekcja historii w Domu Ludowym w Hermanowej

13 listopada br. uczniowie SP w Hermanowej mieli możliwość spotkania z **Zofią Domino** i **Mateuszem Kaczmarzykiem**. Podczas lekcji pani Zofia przybliżyła sylwetki legionistów pochodzących z Hermanowej, którzy brali udział w I wojnie światowej. Młodzież mogła również obejrzeć wystawę pt. „Poszli, gdy Ojczyzna wzywała...”.

Mateusz Kaczmarzyk - starszy sierżant w Związku Strzeleckim „Strzelec” Józefa Piłsudskiego w Rzeszowie - przekazał informacje dotyczące symboli narodowych, pokazał uczniom uposażenie żołnierza oraz opowiedział o tym, jak wygląda dzień w wojsku. Na zakończenie sierżant przeprowadził musztrę wojskową (na fot. obok). Uczniowie mieli okazję również obejrzeć samochód wojskowy.

Serdecznie dziękujemy **Zofii Domino** i **Matuszowi Kaczmarzykowi** za lekcję oraz poświęcony czas, a dyrektor SP w Hermanowej, nauczycielom i uczniom za liczną obecność.

Tekst: **Dorota Drozd**

Banki spółdzielcze na mobilnej ścieżce

Choć być może w powszechnej opinii banki spółdzielcze nie kojarzą się z innowacyjnością i nowoczesnymi technologiami, trzeba pamiętać, że to właśnie one jako pierwsze na polskim rynku finansowym wprowadziły biometrię. To dowód na to, że nie ustępują największym instytucjom finansowym pod względem podążania za technologicznymi trendami.

Banki spółdzielcze mają wsparcie specjalistycznych firm technologicznych i banków zrzeszających. Przykładem nowoczesnego banku spółdzielczego może być Podkarpacki Bank Spółdzielczy w Sanoku, który dla potrzeb wypłat świadczeń socjalnych jako pierwszy w Polsce wprowadził biometrię. Za jego przykładem poszły również inne banki spółdzielcze.

Banki spółdzielcze rozwijają aplikacje mobilne...

Za tymi trendami muszą podążać zatem i banki spółdzielcze, których klienci także oczekują dostępu do swoich rachunków z poziomu smartfonu.

Wychodząc naprzeciw tym oczekiwaniom, banki zrzeszone w Spółdzielczej Grupie Bankowej, prezentując niedawno pierwszą wspólną ofertę, przedstawiły również odświeżoną aplikację mobilną Portfel SGB. Jej użytkownicy w prosty sposób mogą zarządzać swoim rachunkiem za pomocą telefonu komórkowego, sprawdzać saldo na koncie, stan zadłużenia na karcie kredytowej, historię operacji na rachunku. Jak zapowiada Grupa SGB, aplikacja mobilna będzie wkrótce rozwijana, a jej użytkownicy dostaną również między innymi możliwość płatności telefonem.

Także wiele instytucji zrzeszonych w grupie Banku Polskiej Spółdzielczości udostępniło swoim klientom aplikacje mobilne i to już wówczas, gdy ten sposób korzystania z bankowości w Polsce dopiero raczkował i nie był standardem nawet w dużych bankach komercyjnych.

... i płatności telefonem

Coraz częściej korzystamy jednak nie tylko z aplikacji bankowych zainstalowanych na naszych telefonach, ale również za ich pomocą płacimy za zakupy czy różnego rodzaju usługi. Taką możliwość mają również klienci banków spółdzielczych, zarówno z grupy Banku

BPS, jak i SGB. Coraz więcej banków zrzeszonych w nich udostępnia bowiem płatności HCE. Jest to technologia, która umożliwia wykonywanie zbliżeniowych płatności mobilnych. Po zainstalowaniu bezpłatnej aplikacji na swoim telefonie klienci banków spółdzielczych, udostępniających tę usługę, mogą zapłacić za zakupy, zarówno w sklepach stacjonarnych, jak i internetowych, opłacić przejazd komunikacją miejską czy miejsce parkingowe, kupić bilety do kina, teatru czy na koncert.

Co więcej jedynie telefon komórkowy klientom banków z grupy BPS, udostępniających usługę Sm@rt, wystarczy również do wypłaty gotówki z bankomatu, bez konieczności posiadania przy sobie karty płatniczej.

Cyberzagrożenia wyzwaniem dla banków i ich klientów

Banki spółdzielcze rozwijając i wprowadzając do swojej oferty nowoczesne rozwiązania technologiczne, nie zapominają jednak o bezpieczeństwie swoich klientów, którzy tak samo jak osoby korzystające z elektronicznych usług banków komercyjnych są narażeni na ryzyko cyberataków. Oprócz ciągłego umacniania systemu zabezpieczeń oba zrzeszenia, zarówno BPS, jak i SGB, są bardzo aktywne w zakresie działań edukacyjnych skierowanych do uczniów i studentów w ramach realizowanych inicjatyw we współpracy z sektorem finansowym w Polsce, w tym Programu „Nowoczesne Zarządzanie Biznesem” i Programu „Bankowcy dla Edukacji”.

Grupa BPS jest partnerem programu edukacyjnego Nowoczesne Zarządzanie Biznesem, w module „Nowy wymiar bankowości spółdzielczej”.

**Numer 01.2020 „Głosu Tyczyna”
ukaże się z datą 26.01.2020 r.**

**Termin składania tekstów upływa:
13.01.2020 r.**

Teksty można przesyłać e-mailem na adres redakcji: **glostyczyna@tyczyn.pl** lub składać osobiście w siedzibie redakcji: **Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna**, ul. Mickiewicza 1, 36-020 Tyczyn, **tel. (17) 22-19-410** w godz. pracy biblioteki oraz w **Urzędzie Miejskim w Tyczynie**, ul. Rynek 18, 36-020 Tyczyn, w **pok. 24, tel. (17) 23-04-924**.

Więcej: www.nzb.pl oraz www.facebook.com/NowoczesneZarządzanieBiznesem

Mango to słodki i kolorowy owoc, który kryje w sobie ogrom witamin i wartości odżywczych. Ma delikatny miąższ i dla wielu z nas jest po prostu jednym z egzotycznych owoców. Kolor dojrzałego owocu mango przybiera odcienie zieleni, żółci, czerwieni lub pomarańczowego. Dojrzałe mango powinno być odpowiednio miękkie - gdy nacisniemy palcem, miąższ powinien się ugiąć, a skórka powinna być jędrna i nielepka. O świeżości owocu decyduje jego przyjemny zapach odczuwalny przy końcu szypułki. Jeden owoc może ważyć nawet do kilograma, zaś drzewa na których rośnie mango, osiągają do 30-40 metrów wysokości.

Właściwości zdrowotne

Kwiaty mango zapachem przypominają kwiaty konwalii - podobnie jak u konwalii - łodygi i liście manguowca są trujące. Zawarte w nich olejki lotne w czasie kwitnienia mogą prowadzić u osób wrażliwych nawet do podrażnienia lub zapalenia skóry. Owoce mango są jednak pozbawione trucizny, a na naszą skórę działają odmładzająco, ponieważ zawierają duże ilości m.in. **witamin: A, B, C, E i K**. Poza tym w mango znajdziemy także: **cynk, fosfor, magnez, potas, miedź, sód, wapń i żelazo**. Kryje się w nim również spora dawka błonnika oraz antyoksydacyjny **lupeol**, który łagodzi stany zapalne, walczy z komórkami nowotworowymi i wykazuje działanie **przeciwmiażdżycowe**. Wysoka zawartość **błonnika pokarmowego** w mango sprawia, że staje się ono obowiązkowym produktem w menu osób stosujących diety odchudzające. Zapewnia bowiem uczucie sytości na długo i zapobiega podjadaniu między posiłkami. Dodatkowo błonnik wpływa na niski poziom cholesterolu we krwi i dba tym samym o nasz układ krążenia. Zawartość witaminy C w mango wpływa na podniesienie odporności organizmu, szczególnie w okresie jesienno-zimowym, pomaga też w lepszym wchłanianiu żelaza. Stąd jest często polecane osobom cierpiącym **na anemię, pacjentom w okresie rekonwalescencji oraz kobietom w ciąży**.

Spożywając mango, dostarczamy naszemu organizmowi antyoksydanty, których zadaniem jest m.in. walka z wolnymi rodnikami. Hamują one proces starzenia się naszej skóry i walczą z rozwojem komórek nowotworowych. Amerykańskie badania naukowe potwierdziły, że składniki mango hamują rozwój raka okrężnicy i raka piersi. Udowodniono, że polifenole

pochodzące z mango nie tylko powodują śmierć komórek nowotworowych, ale także chronią komórki zdrowe i zapobiegają ich niszczeniu.

W kosmetyce szczególnie ważną rolę odgrywają pestki z mango. Często stanowią one ok. 80% masy całego owocu. Z pestek indyjskiego mango produkuje się specjalne masło kosmetyczne, które bardzo dobrze natłuszcza, nawilża i chroni skórę. Masło mango praktycznie nie posiada zapachu, a jego kolor jest jasnożółty. Posiada właściwości regenerujące naskórek oraz chroniące przed promieniowaniem UV. Doskonale sprawdza się również w walce z rozstępami.

Mango w kuchni

Mango musi mieć czas, żeby dojrzeć, wynosi on od 3 do 6 miesięcy. Kwaśne, niedojrzałe jeszcze owoce także jada się ze smakiem, wykorzystując je do przygotowania wspaniałych, egzotycznych potraw. Chutney (zwany też chatni lub hindi) jest znanym na całym świecie sosem, który wywodzi się z Indii. To gęsty, wyrazisty w smaku sos z dodatkiem cebuli, czosnku, przypraw indyjskich oraz octu. Podawany jest zwykle z ryżem, mięsem i warzywami. Warto wykorzystać mango, szczególnie niedojrzałe do przyrządzania napojów, które doskonale gaszą pragnienie, np. lassi. Do jego przygotowania potrzebna jest miazga z mango oraz jogurt naturalny, cukier lub sól, która doskonale zwiększa potencjał tego owocu. Innym sposobem wykorzystania mango w naszej kuchni są propozycje słodkich deserów, lodów, dżemów, a nawet soków. Mango doskonale współgra z kurczakiem, wątróbką, łososiem czy krewetkami. Świetnie sprawdza się jako składnik sosów oraz zup, a nawet szaszłyków. W połączeniu z kokosem, awokado, szpinakiem, dynią, limonką czy orzechami nadaje doskonały, egzotyczny smak potrawom.

Tekst źródłowy:

<https://zywienie.abczdrowie.pl>,

<https://www.kuchnieswiata.com.pl>

Rubrykę redaguje:

Anna Pondo

- nauczyciel w SP w Tyczynie,
pasjonatka ekologii i zdrowej żywności

OGŁOSZENIA/REKLAMY

Osoby zainteresowane zamieszczeniem ogłoszenia lub reklamy w „Głosie Tyczyna” mogą to zrobić w **Urzędzie Miejskim w Tyczynie, pok. 24, tel. (17) 22-19-318, wew. 24** oraz w siedzibie redakcji.

CENNIK OGŁOSZEŃ:

- Za ogłoszenia drobne – **1 zł od słowa**,
- Za ogłoszenia ramkowe o pow. 6,5 x 9 cm – **25 zł**,
- Za ogłoszenia ramkowe o pow. 13 x 9 cm – **50 zł**.
- W treści ogłoszenia adres oraz nr telefonu traktowane są jako jedno słowo.
- Ogłoszenia dotyczące nieruchomości położonych na terenie Gminy Tyczyn typu: „sprzedam/kupię działkę, wynajmę dom”, „zamienię mieszkanie” oraz „życzenia” od osób prywatnych są **płatne**.
- Ogłoszenia dotyczące w treści: „szukam/dam pracę”, „nekrologi” są **bezpłatne**.

Kilka słów o alimentach

Alimenty to regularne świadczenie, najczęściej na rzecz członków rodziny, polegające na dostarczaniu środków na utrzymanie i wychowanie. Najczęściej alimenty są płacone przez jednego z rodziców na rzecz swojego dziecka. Dzieje się tak zazwyczaj w sytuacji, kiedy rodzice dziecka nie mieszkają, nie gospodarują ze sobą, a świadczenie alimentacyjne stanowi niejako rekompensatę części kosztów utrzymania dziecka. Pamiętać jednak należy, iż **koszty utrzymania dziecka winni ponosić oboje z rodziców**. Nie może być takiej sytuacji, iż rodzic, z którym mieszka dziecko, uczynił sobie stały dochód z alimentów płaconych od drugiego z rodziców, sam nie dokładając się do kosztów utrzymania dziecka. W takiej sytuacji istnieje możliwość wystąpienia do sądu o zmniejszenie wysokości alimentów, a nawet w ściśle określonych przepisami przypadkach uchylenie obowiązku alimentacyjnego.

Z drugiej zaś strony należy mieć świadomość, iż w przypadku, kiedy zasądzone już alimenty na dziecko są niewystarczające, zbyt niskie, nie pozwalają zaspokoić potrzeb dziecka, jak również dochód czy ewentualnie możliwości zarobkowe rodzica obowiązkanego do świadczenia alimentacyjnego uległy zwiększeniu, wówczas może to stanowić podstawę do starania się o podwyższenie alimentów na dziecko. Podkreślić jednak wyraźnie należy, iż każda sprawa jest rozpatrywana przez sąd indywidualnie i nie można z góry przewidywać rozstrzygnięcia.

Obowiązek alimentacyjny może wynikać z małżeństwa, pokrewieństwa lub powinnowactwa. Krewni z linii prostej (rodzice, dziadkowie, dzieci) oraz rodzeństwo zobowiązani są do wzajemnej alimentacji w przypadku, gdy osoba uprawniona do takiego świadczenia znajduje się w potrzebie. Inaczej mówiąc, może zdarzyć się taka sytuacja, iż świadczenie alimentacyjne na rzecz małoletniego będzie pobierane od dziadka tego małoletniego, a nie od jednego z jego rodziców. Istnieje ponadto możliwość, aby to rodzice domagali się alimentów od swoich pełnoletnich dzieci.

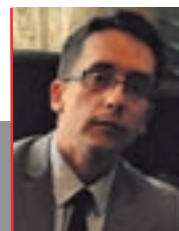
Powstały wówczas obowiązek alimentacyjny względem rodziców jest uzależniony od szeregu przesłanek, takich jak np. niedostatek rodziców czy możliwości zarobkowe pełnoletnich dzieci.

Wskazać również należy, iż ustawodawca nie określił wysokości alimentów. Określając jednak wysokość dochodzonych alimentów, uwzględnić należy potrzeby dziecka oraz możliwości zarobkowe zobowiązanego. Przykładem potrzeb dziecka są np. wydatki związane edukacją (koszty podręczników, przyborów, korepetycji), koszty wyżywienia, koszty ubrań i obuwia czy koszty zakupu leków. Powyższy katalog wydatków ma charakter otwarty, toteż należy indywidualnie ocenić faktyczne potrzeby uprawnionego do alimentów.

Kiedy obowiązek alimentacyjny wygasa?

Niestety, istnieje błędne przeświadczenie, iż niejako automatycznie obowiązek alimentacyjny wygaśnie z chwilą, kiedy dziecko skończy 18 lat lub gdy pobierając naukę, skończy 25 lat. Nie jest to prawda, ponieważ ustawodawca nie wprowadził żadnej kategorii wiekowej, kiedy taki obowiązek alimentacyjny automatycznie wygasa. W przypadku zasądzonych wyrokiem sądu alimentów, aby uchylić się od tego obowiązku, należy przekonać sąd, iż osoba, na rzecz której są świadczone alimenty, ma możliwości samodzielnego utrzymania się, nie wymaga płacenia na jej rzecz alimentów. Może być również i tak, że obowiązek alimentacyjny nie wygaśnie nigdy, np. w przypadku kiedy dziecko nie będzie w stanie się samodzielnie utrzymać z powodu ciężkiej choroby czy kalectwa.

Materiał źródłowy: Ustawa z dnia 25.02.1964 r., *Kodeks rodzinny i opiekuńczy* (Dz.U. z 2019 r. poz. 2086), Andrzejewski Marek, *Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz*, wyd. II, Opublikowano: LEX 2013.

Rubrykę redaguje:
Artur Maziarz - radca prawny

INFORMACJE SPORTOWE

Święty Mikołaj odwiedził młodych tenisistów

Akademia Tenisa Stołowego przy Szkole Podstawowej w Tyczynie kontynuuje i rozwija swoją działalność. O grupie dzieciaków odbywających swój regularny trening nie zapomniał św. Mikołaj, który 4.12 br. wjechał saniami na halę sportową z workiem pełnym prezentów. Pingpongowy św. Mikołaj obdarował wszystkich adeptów Akademii prezentami. Dzieci były bardzo zadowolone z wizyty św. Mikołaja.

tekst: **Tadeusz Gryś**

Złoto i trzy srebra dla Flimero!

8 listopada br. w Małej Hali Tauron w Krakowie miały miejsce Mistrzostwa Cheerleading z udziałem najlepszych zespołów z kraju. W wypełnionej po brzegi hali odbyła się ostatnia w tym roku impreza dla zespołu Flimero, który zakończył sezon 2019, potwierdzając po raz kolejny swoje wysokie umiejętności.

Turniej rozgrywany był w trzech dywizjach tanecznych:

- **Pom-Dance** (układy choreograficzne z pomponami), w której nasze najmłodsze zawodniczki wywalczyły srebrny medal,
- **Free Style** (dowolne układy choreograficzne łączące taniec z elementami akrobatyki) - tu również Flime-

ro stanęło na drugim podium,

- **Cheer** (układy gimnastyki sportowej), w której dziewczęta zdobyły złoty i srebrny krążek. Jak zwykle na wysokości zadania stanęli nasi wspaniali **Rodzice-Kibice**, którzy po raz kolejny zostali okrzyknięci najlepszymi fanami swojego klubu, a po raz pierwszy w historii działalności zespołu zdobyli **Puchar Fair Play** za sportowe kibicowanie konkurencyjnym zespołom.

W imieniu swoim i całego Zespołu dziękuję wszystkim, którzy trzymali za nas w kciuki.

Tekst: **Jolanta Magda** – trener zespołu

VIII Puchar Polski w Ju-jitsu Karate PFB w Tyczynie

W ostatni weekend listopada Tyczyn gościł 18 zespołów z różnych części Polski, aby rozegrać kolejny, bo już ósmy, turniej w Ju-Jitsu i Karate. W zawodach uczestniczyło 210 zawodników, którzy podjęli walkę w kategoriach wiekowych od U8 do U18. Została także rozegrana dodatkowa konkurencja Masters – dla stopni mistrzowskich w kata z bronią. Najliczniejszą grupę uczestników turnieju stanowili jednak młodociani zawodnicy.

Walki toczyły się od rana do późnych godzin popołudniowych na czterech matach jednocześnie w konkurencjach: ne-waza, fighting, semi-contakt, duo-system oraz kata.

Najlepsi zawodnicy, którzy wywalczyli po dwa złote medale, zostali nagrodzeni pięknymi pucharami. Z Tyczyna puchary otrzymali: **Patryk Ziaja** (U10), **Jakub Nicpoń** (U10), **Milena Sitek** (U12) i **Izabela Szlęk** (U15). Puchary z sekcji Rzeszów wywalczyli: **Szymon Staszkiwicz**

(U15) i **Nikodem Ślemp** (U8). W najbardziej pokazowej konkurencji turnieju – duo-system Ju-Jitsu – złoty medal zdobyła nasza dwójka: **Izabela Szlęk** i **Judyta Szafran** z sekcji Tyczyn. Obecnie jest to jedna z najlepszych dwójek w Polsce w U15.

W sumie klub nasz podczas zawodów zdobył 31 złotych medali, plasując się ostatecznie na **I miejscu w klasyfikacji drużynowej**. „Armagedon” Strzyżów, jako najlepszy klub w Polsce w Lidze Dzieci i Młodzieży w Ju-Jitsu, tym razem zajął II miejsce z 24 złotymi krążkami, a III miejsce przypadło „Wojownikowi” Tychy (22 złote medale). Wszystkim zawodnikom serdecznie gratulujemy!

Zarząd KSJJK w Rzeszowie dziękuje Burmistrzowi Tyczyna **Januszowi Skotnickiemu** za wsparcie, życzliwość i obecność na turnieju.

Tekst: **Wiesław Kisiel** - trener

KREDYT ŚWIĄTECZNY

4%*

- ✓ Oprocentowanie stałe!
- ✓ Bez poręczycieli!
- ✓ Posiadasz rachunek – obniżasz prowizję!

BANK SPÓŁDZIELCZY W TYCZYŃE

*Warunki dotyczą kredytu dla kwoty 5.000,00 zł, RRSO na dzień 09.12.2019 r. dla reprezentatywnego przykładu wynosi 14,14% dla całkowitej kwoty kredytu 5.000,00 zł, odpowiadającej w 12 ratach miesięcznych równych – 426,00 zł. Stopa oprocentowania kredytu 4% w stosunku rocznym. Całkowita kwota do zapłaty wynosi 5150,48 zł w tym odsetki – 309,50 zł, prowizja przygotowawcza – 2%, prowizja za udzielenie kredytu 2% oraz ubezpieczenie Kredytobiorcy – 40,98 zł. Stopa oprocentowania oraz prowizja za udzielenie kredytu obowiązują dla Klientów indywidualnych, którzy posiadają lub założą rachunek oszczędnościowy – rozliczeniowy (przez który przeprowadzane są, lub będą stałe miesięczne wpłaty z tytułu wynagrodzenia za pracę lub renty czy emerytury). Rachunek oszczędnościowy – rozliczeniowy musi być czynny przez co najmniej cały okres kredytowania. Przedstawione informacje mają jedynie charakter orientacyjny. Ostateczna wysokość wszystkich kosztów związanych umową jest uzależniona od warunków umowy oraz rodzaju i zakresu usług dodatkowych.

Zapraszamy do naszych placówek

Centrala BS Tyczyn, ul. Mickiewicza 6 Tyczyn tel.17 221 92 10

Oddział w Chmielniku, Chmielnik 50, tel.17 229 66 34

I Oddział w Rzeszowie ul. Pelczara 6, tel.17 852 15 39

II Oddział w Rzeszowie ul. Okulickiego13a, tel.17 852 28 07

III Oddział w Rzeszowie ul. Mickiewicza 12, tel.17 853 48 33

www.bstyczyn.pl

Informacje z LKS Jar Kielnarowa

► **Tenisiści Jaru znów w czołówce województwa.** W listopadzie w Dukli, Leżajsku i Nowej Sarzynie odbyły się II Turnieje Grand Prix Województwa w Tenisie Stołowym. W zawodach tych bardzo dobrze zaprezentowali się tenisiści naszego klubu.

W kategorii żaków w Dukli 3. miejsce zajęła **Anna Rogala**, zaś na 10. miejscu uplasowała się **Julia Wrotniak**. Sukces dziewczyn jest tym większy, że również w przyszłym roku obie będą startować w tej samej kategorii wiekowej. W Nowej Sarzynie wśród młodzików również na 3. miejscu uplasował się **Karol Wrotniak**. Jego kolega klubowy **Michał Matkowski** zajął 21. miejsce, zaś siostra **Julia**, walcząca z zawodniczkami kilka lat starszymi, była 16.

Z jeszcze starszymi zawodniczkami trener **Grajan Nowak** wystawił **Annę Rogalę**, która rywalizując w kategorii kadet, zajęła miejsce w przedziale 21.-24, zaś jej brat **Rafał Rogala** uplasował się na miejscu w przedziale od 13 do 16.

Wyniki uzyskiwane przez zawodników Jaru cieszą tym bardziej, że już w przyszłym roku oddana do użytku ma być hala sportowa przy SP w Kielnarowej i będzie

możliwość treningów w normalnych warunkach z pełnym zapleczem, w miejscu do tego przeznaczonym.

► **Łucznicy z Kielnarowej w składzie Kadry Narodowej.** Polski Związek Łucznictwa ogłosił skład Kadry Narodowej na I półrocze 2020 r. W kadrze tej znalazło się dwóch zawodników naszego klubu. Podopieczni trenera **Jana Szeligi: Martyna Pasternak i Jakub Czekański** znaleźli się wśród kadrowiczów w kategorii junior młodszy.

Gratulujemy obu trenerom i mamy nadzieję, że dyrekcja SP w Kielnarowej ze zrozumieniem przyjmie zawodników naszego klubu i udostępni salę sportową do treningów w obu sekcjach.

Wszystkim zawodnikom, trenerom, działaczom, sponsorom i sympatykom naszego klubu życzymy wesółych świąt Bożego Narodzenia. Zawodnikom jeszcze lepszych wyników i satysfakcji z tego, co robią, a kibicom wielu niezapomnianych wrażeń sportowych.

Tekst: **Ryszard Rząsa**

PVG GROUP

TWÓJ DOM. TWOJA ENERGIA

DLACZEGO Z NAMI?

- WIEDZA I FACHOWOŚĆ. Oparte o doświadczenia.
- NAJNOWSZE PRODUKTY. Już są w naszych magazynach.
- GWARANCJA JAKOŚCI. Oferujemy tylko sprawdzone produkty.
- KOMPLEKSOWOŚĆ. Bezpłatna wycena, audyt, dojazd, projekt, montaż, dokumentacja, przyłączenie do sieci.
- WSPARCIE. Jesteśmy z Tobą przez cały okres gwarancji.
- WYBÓR FORM FINANSOWANIA. Pomoc w uzyskaniu dotacji.

GWARANCJA NA WYBÓR MONTAŻU DO 30 LAT **GWARANCJA PROJEKTU NA WYBÓR DO 25 LAT** **GWARANCJA NA WYBÓR DO 25 LAT**

FOTOWOLTAIKA NIGDY NIE BYŁA TAK OPŁACALNA!

MOŻLIWE DOTACJE

- Rządowy program „Mój prąd” otrzymasz 5000 zł dofinansowania do elektrowni słonecznej
- Ulga termomodernizacyjna koszty poniesione na zakup fotowoltaiki odliczysz od podatku

Oddział PV Instalator Polska Grupa PVGE

Rzeszów, Hetmańska 9/331.
tel. 885 770 566
tel. 885 770 580
mail. rzeszow@pvge.pl

GŁOS TYCZYNA

- miesięcznik redaguje Kolegium w składzie: **Alicja Kustra** - redaktor naczelna, **Zofia Matys, Ewa Kocur, Elżbieta Domino, Agnieszka Rożek-Janda**. Stali współpracownicy: **Dorota Michalak, Monika Dziadura, Anna Pondo, Anita Dziężek, Beata Byczyńska-Gruca**.

Wydawca: Urząd Miejski w Tyczynie przy współudziale Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury, Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej.
Adres Wydawcy: Urząd Miejski, 36-020 Tyczyn, ul. Rynek 18, tel. (17) 22-19-310, e-mail: glostyczyna@tyczyn.pl; www.tyczyn.pl;
Adres redakcji, korekta tekstów: MiGBP w Tyczynie, ul. Mickiewicza 1, 36-20 Tyczyn, tel. (17) 22-19-410. **Skład i łamanie, druk:** Kan Media Agencja Reklamy Kucharski Adriano, ul. Jaśminowa 1/4, 35-604 Rzeszów, tel. 506-744-345. **Redakcja** zastrzega sobie prawo skracania i adiustacji publikowanych tekstów oraz korespondencji, a także opatrywania ich własnymi tytułami. Wydawca nie zwraca niezamówionych materiałów i nie odpowiada za treść ogłoszeń. Poglądy wyrażane w artykułach są poglądami ich Autorów, a nie Wydawcy.

ISSN 1231-4609

**M-GOK IM. K.SOBCZYK W TYCZYNIE ORAZ
MIEJSKA I GMINNA BIBLIOTEKA PUBLICZNA
W TYCZYNIE
I FILIE W HERMANOWEJ,
KIELNAROWEJ I BORKU STARYM
ZAPRASZAJĄ NA**

ZAJĘCIA FERYJNE

13.01.2020 - 17.01.2020

**W programie:
zajęcia plastyczne, gry i zabawy świetlicowe,
wycieczki, zabawa karnawałowa,
zajęcia cyrkowe**

ZAPISY OD 2 STYCZNIA 2020

Ilość miejsc ograniczona, decyduje kolejność zgłoszeń.

Zapisy pod numerami telefonów:
M-GOK w Tyczynie (17) 2293-239
DL w Borku Starym (17) 2298-072
CRK w Kielnarowej (17) 2219-350
DL w Hermanowej (17) 2304-868

**ZAPRASZAMY DZIECI
W WIEKU OD 7 DO 12 LAT**

GŁOS DLA DZIECI

Oprac. MiGBP w Tyczynie (www.tyczyn-biblioteka.pl),
Dodatek do 12. numeru „Głosu Tyczyna” (12/2019)

Rozwiąż krzyżówkę obrazkową. Hasło utworzą litery z kolorowych pól.

1. 1

2. 2

3. 3

4. 7

5. 11

6. 6

7. 10

8. 4

9. 5

10. 14

11. 7

12. 9

13. 13

14. 13

15. 15

16. 12

17. 17

18. 18

Gmina Tyczyn na sportowo

Puchary zdobyte przez zespół Flimero podczas zawodów Internationale Cheerleading Kraków Polish Grand Prix 2019

W oczekiwaniu na werdykt

Zespół Flimero wraz z trenerką Jolantą Magdą

Święty Mikołaj z wizytą u adeptów Akademii Tenisa Stołowego w Tyczynie

Patryk Ziąja na pierwszym miejscu podium VIII Pucharu Polski w Tyczynie

Uczestnicy PP w Ju-jitsu Karate PFB w Tyczynie. Fot. P. Ziąja

Urodziny Pluszowego Misia w gminie Tyczyn

Urodzinowe spotkania w przedszkolu sióstr dominikanek w Tyczynie

Pamiątkowe zdjęcie z pluszakami w filii biblioteki w Hermanowej

Wspólna zabawa z Kubusiem Puchatkiem w DL w Kielnarowej

... i w DL w Borku Starym

Urodzinowe zajęcia plastyczne w filii biblioteki w Borku Starym

